ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF 1897—1932.

1885 — 50 — 1935

Péntek, 1935. március 1. 49. szám.

VARGABETŰ

*

A politikai világ közérdeklődését annak az utazásnak érthetetlenül furcsa görbéje foglalkoztatja, amelyet Sir lord Simon angol külügyminiszter készül megtenni a közeljövőben. Ha igazak azok a hirek, melyeket a londoni Reuter világgá röpit, ugy azt kell észrevennünk, hogy a munkásvezérből külügyminiszterré és egyben lorddá avanzsált Sir Simon nemcsak Berlinbe akar eljutni, hogy a francia—angol—német egyezmény leggordiusibb csomóit, éppen azoknak a segélyével bogozza ki, akik azokat összefonták, — Lord Simon utja Berlintől egy éles kanyarodóval rögtön kelet felé hajlik, Prága felé, hogy onnan egy feltünően érdekes moszkvai irányba lendüljön utiprogrammjának iránytüje.

Nyilvánvaló, hogy az összefüggéseket meg lehet találni a német—francia—olasz egyezmény fogalmazás alatt álló pontjai és az angol külpolitika első moszkvai vizitje között. Az osztrák államférfiak most folyó londoni látogatása ugyanis eléggé kiérlelte a világpolitikai helyzetet arra, hogy a tárgyaló nagyhatalmak komolyan bizzanak az osztrák függetlenségi kérdés, valamint a Dunamedence problémáinak nyugvópontra juttatásában s ig időt és fáradságot fordithat az angol Foreign Office arra is, hogy visszatérjen eredeti hivatásához, amely az angol külkereskedelmi érdekek felvirágoztatásában csucsosodik ki és amelynek legelső akvizitőrje nem kisebb személyiség, mint a walesi herceg. Ugylátszik, hogy Anglia megelégelte, hogy a Szovjetállamok Uniójának még mindig hatalmas termény- és nyersanyagszükségletét a német, a francia piacok lássák el és nem utolsó sorban gondol arra, hogy a petróleum-fronton egy angol—orosz kereskedelmi egyezmény segitségével, játszi könnyedséggel lehetne helyreállitani az egykor hatalmasan kiépitett petróleum-frontot.

Óriási jelentősége volna annak, ha Anglia és a szovjet, mint egymással gazdasági szerződéses viszonyban álló tényezők, bizonyos gazdasági kérdésekben egységesen léphetnének fel a világpiacokon...! S ki tudná már most megállapitani, hogy vajjon több előny, mint hátrány hárulna-e e frigyből egész Európára...?

Mindez persze csupa perspektiva, csupa sejtelem, mert hiszen a szükszavu és szántszándékkal homályos diplomáciai kommünikék egyelőre Talleyrand tanácsát követve, inkább azért ragyogtatják mondataikat, hogy annál sikeresebben elrejtsék a mögöttük rejlő és vajudó gondolatokat. Egyelőre csupán „a londoni egyezményről" olvasunk, „Anglia várható magatartásáról a keleti paktum ügyében" és se petróleumról, se gyümölcskivitelről, se élőállatszállitmányok száras tételü transzportjairól nincsen szó. Lord Simon utiprogrammjának vargabetüje Londontól Berlinig és aztán hirtelen töréssel Berlintől Prágán át, Moszkva felé, a világpolitikai helyzetkép legfrissebb hieroglifájai közé tartozik. Ezt a jelet a közeljövő eseményeinek kell megfejteniök és részleteiben megmagyarázniok.

Vaidát, Mirtot és Tileát

kizárják a nemzeti-parasztpártból

Uj jobboldali pártot készülnek alakitani Vaidáék — Egyre hangosabban utasitja vissza az alkotmányellenes izgatást a felvilágosodott román közvélemény

Antonescu és Costachescu volt miniszterek bélyegezték meg legujabban „az uszitókat és népbolonditókat"

BUCURESTIBŐL jelentik: Vaida és hivei már számitanak arra, hogy ki kell szakadniok a nemzeti-parasztpártból s — mint a Lupta tudni véli — máris megkezdték a tapogatózásokat abban az irányban, kik követnék őket a pártból. Nagyon valószinünek látszik, hogy Vaida vezetésével jobboldali párt alakul.

A nemzeti-parasztpárt fővárosi helyiségében Vaida beszéde óta egymást érik a tanácskozások. A legutolsó 24 órában a párt számos vidéki vezető politikusa érkezett Bucurestibe, különösen ókirályságbeliek, akik csaknem kivétel nélkül élesen kifogásolják Vaida agitációs tevékenységét. Rámutatnak arra, hogy miután Vaida még mindig a nemzeti-parasztpárt tagja, sőt egyik vezére, a helyzettel nem ismerős polgárok jogosan hihetik, hogy a kisebbségellenes mozgalom legfőbb patrónusa a nemzeti-parasztpárt.

Éppen ezért kérik, hogy a párt sürgősen tisztázza álláspontját ebben a kérdésben. Ez a konfuzió annál kevésbé állhat fenn, mivel az uj programm keretében a nemzeti-parasztpárt megértő, demokratikus szellemü kisebbségi politikára kötelezte magát.

A Curentul a nemzeti-parasztpárt belső válságával és Vaida cluji nyilatkozatával kapcsolatban azt irja, hogy Mihalache pártelnök nem akarja a párt végrehajtó bizottságának ülésén a Vaidára vonatkozó határozatot meghozni, hanem azt akarja, hogy

a párt nagygyülésén foglaljanak állást Vaida ellen.

A nagygyülésen Vaidát fel fogják kérni, hogy az általa felvetett problémát fejtse ki részletesen és indokolja is azt meg és csak ezután fog a párt dönteni. Mihalache ezt a gyülést milelőbb össze akarja hivatni, előzetesen azonban a párt mindegyik vezérével tanácskozni fog és meghallgatja álláspontjukat. A kizárási inditványra tehát a végrehajtó bizottság ülésén sor nem kerül, dacára annak, hogy

a többség álláspontja szerint a kizárásnak meg kell történnie. Ha Vaidát, Mirtot, vagy Tileát kizárnák, ennek következménye az volna, hogy a párt ügyvédtagjainak egy részét is, mindazokat, akik a „numerus valachicus" mellett állást foglaltak, ki kellene zárni.

Maga Vaida sem hisz akciójában

A „Dimneata" értesülése szerint Vaida

Timisoarán gyülés keretében válaszolni fog Lupu dr. nyilatkozatára

és ezt a választ nagy izgalommal várják a pártban.

A „Dimineata" szerint a „numerus valachicus" tervének felvetése nem egyéb, mint egy politikai pokolgép

és maga Vaida sem hisz hangoztatott elveiből egy jottányit sem. Vaida ennek az uj elvnek a hangoztatásával személyi érdekeit akarta előtérbe helyezni s Maniu erdélyi tulsulyát vele megdönteni. Ezenkivül még Mihalachenak is nehézségeket akar okozni. A „Dimineata" szerint a józanabb és szimpatikus Maniunak hasonlithatatlanul nagyobb a népszerüsége Erdélyben.

A nemzeti-parasztpárt fővárosi párthelyiségében Vaida cluji beszéde óta egymást érik a tanácskozások. A legutolsó 24 órában a párt számos vidéki politikusa érkezett Bucurestibe, különösen ókirályságbeliek, akik

kivétel nélkül élesen kifogásolják Vaida agitációs tevékenységét.

Rámutatnak arra, hogy miután Vaida még mindig a nemzeti-parasztpárt tagja, sőt egyik vezére, a helyzettel nem ismerős polgárok ezrei jogosan hihetik, hogy a kisebbségellenes mozgalom legfőbb patrónusa a nemzeti-parasztpárt.

Mihalache a királynál

Éppen ezért kérik, hogy a párt sürgősen tisztázza álláspontját ebben a kérdésben. Ez a konfuzió annál kevésbé állhat fenn, mivel az uj programm keretében

a nemzeti-parasztpárt megértő, demokratikus szellemü kisebbségi politikára kötelezte el magát.

Mihalachet az uralkodó ma kihallgatáson fogadta. Az audiencia után a pártelnök hosszasan tanácskozott Maniuval és Madgearuval. Kiszivárgott hirek szerint a megbeszélések során különösen Lupu kelt ki élesen a numerus valachicus jegyében folyó agitációk ellen. Különösnek tartotta, hogy

Vaidát egy liberális érzelmü ügyvédekből álló csoport vette rá

arra, hogy megszegje a fegyelmet s olyan tevékenységbe kezdjen, aminek ódiumai természetesen a pártra háramlanak. Illetékes helyen ugy tudják, hogy Mihalache a pártban uralkodó közhangulat nyomására, szombaton ismét összehivja az állandó bizottságot. Az ülés napirendjén a Vaida-ügy fog szerepelni. Benfentes politikusok hangoztatják, hogy

Mihalache határozottan szembe fog helyezkedni az „operai elmélettel"

s a további félreértések elkerülése végett a nagy nyilvánosság részére is ebben az értelemben tesz majd nyilatkozatot.

A fővárosi lapok számos nyilatkozatot közölnek vezető politikusoktól és közéleti személyiségektől, akik a leghatározottabban elítélik a hitleri vágányokon elindított kisebbségellenes izgatást.

A cernauti-i ügyvédi kamara elnöke formolytalannak tartja a mozgalmat, amig a jelenlegi alkotmány érvényben van. S ezt elsősorban az ügyvédeknek kellene tudniok, akik jelentős hivatásuknál fogva, a törvény betüjét nem forgathatják ki igazi értelméből.

Figyelemreméltó nyilatkozatot tett Antonescu Mihály egyetemi tanár a georgista-párti fiatalság mult tartott gyülésén.

— A mi nacionalizmusunk — mondta — épitő nacionalizmus és nem a demagógia hazafisága. Nem import-áru és nem eladó cikk. A mi fiatalságunk az államban nem Wagner Pfaimerjét látja, aki gigászi lábaival maga alá tapossa az egyént és a polgár akaratát, nem a ravasz és undoritó Shylock-ot, aki belehasit egyesek testébe, hogy másokat kielégitsen, nem a bosszu istenét, aki usztásokban leli örömét, hanem egy összhangzó szimfóniát, amelyet a kormányzó hatalom megihletett karmesteri pálcája dirigál. A mi ifjuságunk elitéli a népbolonditók és a felületes haszonlesők igazi értelméből kiforgatott nacionalizmusát.

„A születési bizonyitvány nem adhat kenyeret"

Iasiban a nemzeti-parasztpárt ifjusági szervezetének helyi csoportja tartott ülést Costachescu volt miniszter és szenátusi elnök jelenlétében, aki hatalmas beszéd keretében vázolta a párt nemzeti programmját.

— Tudom, — jelentette ki, — hogy közületek igen sokan aggodalommal néznek a jövő elé. Csak annyit mondhatok, hogy ne féljetek. Bizzatok saját erőtökben és bizzatok hazátokban, mely benneteket is el fog tartani.

Ne higyje azonban senki, hogy a születési bizonyitvány kenyeret adhat.

Az életben eredményt csak a kitartó, becsületes munkával lehet elérni. Minden álláshoz érdemek kellenek és áldozatok, amiket a népért hozunk.

A nemzeti-parasztpárt vezérei felvilágositó üléseket tartanak

Az ügyvédek numerus clausus-mozgalmának egyébként érdekes fejleménye támadt. A mozgalommal kapcsolatosan az Adeverul cikket közölt, amelynek irója Jonescu Constantin, a becsületrend tisztje, az ilfovi ügyvédi kamara tiszteletbeli tagja,

éles támadást intézett a mozgalom vezetője, Istrate Micescu ellen.

Az ügyvéd sértve érezte magát és segédei utján párbajra hivta ki a cikkirót.

A nemzeti-parasztpárt hivatalos lapja, a Dreptatea ma kommünikét közöl, amelyben Mihalache felkéri Vaida Sándor dr.-t, halassza el a tervezett sibiumegyei pártgyülést, mintán azon nem vehet részt. A lap bejelenti egyben, hogy az ország több részén tart a párt felvilágositó gyüléseket, amelyen Mihalache, Lupu és Maniu vesznek részt. Beavatott politikai körök szerint, mindez Vaida dr. teljes kudarcát jelenti a nemzeti-parasztpártban.

Vasuti jegyet váltott Moszkvába

a milliós sikkasztással vádolt budapesti gabona-bizományos

Szepes László telefonon bejelentette Budapestre, hogy önként fog jelentkezni

Budapestről jelentik: Ismeretes, hogy néhány nappal ezelőtt a bünvádi feljelentések egész sorozata érkezett a budapesti fökapitányságra *Szepes* László gabonabizományos ellen, aki svájci és budapesti bankokat kárositott meg igen jelentős összegekkel. Mint utólag kiderült, az érdekelt pénzintézetek összesen 30 millió lejjel vannak érdekelve a gabonabizományosnál, akiről az első feltevések azt állitották, hogy Moszkvába szökött, hogy megmeneküljön szélhámosságának következményeitől. Csütörtökön délután *Szepes telefonon bejelentette a 8 órai Ujság szerkesztőségének, hogy ártatlannak érzi magát,* mert a bankok által rendelkezésére bocsájtott összegeket nem a maga javára használta fel és a visszaéléseket igyekszenek most ráháritani. Most arra törekszik, hogy megfelelő bizonyitékokat szerezzen magának és akkor *önként jelentkezni fog a rendőrségen.*

A szepes-ügyek különben egy másik szenzációs fordulata is van, amennyiben csütörtökön a *Glückstahl-iroda zsarolás cimen feljelentést tett a budapesti fökapitányságon ismeretlen tettesek ellen,* akik a vállalat cimére és Szepes aláirásával táviratot intéztek, amelyben figyelmeztetik a tulajdonosokat, hogy az egész Szepes-ügyből ne csináljanak olyan nagy dolgot, mert különben a lefényképezett bankkimutatásokat nyilvánosságra hozzák.

A bécsi rendőrség Szepes szökésével kapcsolatban szenzációs felfedezést eszközölt. Megállapitották ugyanis, hogy Szepes néhány nappal ezelőtt jelentkezett az *Intourist* orosz idegenforgalmi iroda bécsi fiókjánál és menetjegyet váltott, majd pedig négyezer schillinget helyezett letétbe, amelyet moszkvai megérkezése után kivánt ujból felvenni. Bécsben a Ringstrasse egyik szállodájában lakott és itt egy ismeretlen urral folytatott hosszas tanácskozásokat.

Szepes Bécsben az utóbbi időben fiókot nyitott és ennek segitségével hajtotta végre törvénybe ütköző üzleteit. Az utóbbi időben vakmerő spekulációkba bocsátkozott és

a közeljövőben tizezer Napoleon d'or-t és 100 kilogramm tiszta aranyat kellett volna leszállitania.

Beavatottak szerint Szepes kötelezettségei elérik a másfélmillió pengőt. A károsultak között szerepel egy ismert budapesti személyiség is, aki Szepesre egy 400.000 svájci frankos letétet bizott. Egy budapesti nagykereskedő 80.000 schillinggel károsult.

Az árviz pusztitásai

Több helyen szünetel a vasuti forgalom az árviz miatt

Bucurestiből jelentik: Tekintettel arra, hogy a Dunát eddig borító jég elolvadt, március elsején a folyamon ujból megindulnak a hajójáratok.

A CFR. vezérigazgatóságához érkezett jelentések szerint a Marasesti és Adjud közötti vonalon az árviz már visszahuzódott. A Tecuci és Galati közötti vonalat viszont még mindig viz boritja és ezért itt a forgalom szünetel. A Galati és Barlad közötti vonalon az éjszaka folyamán a viz áttörte a Talasmani melletti alaguton átvezető vasuti töltést. Galati és Basarabeasca között a közlekedést átszállással bonyolitják le.

KERPEL könyvtár vezet! Havi dij 40 lej. 970

A különc

Irta: LÉON LAFAGE

— Nem gondolja darling, hogy a férje gyanakszik? — kérdezte Ronald Marjorietől.

— Nem... Milyen furcsa kérdés!... hogy jut eszébe? — s a szerelmet sugárzó zöld szemek tágranyiltak a csodálkozástól.

— Mert két izben vigyázatlanok voltunk. Először Cowesban, mikor levétettem a yachtja fedélzetén és olyan elragadóan bájos volt, hogy meggondolatlanul egy csókot küldtem...

— Emlékszem, darling...

— Másodizben Cannesban...

— Igen, igen, erre is emlékszem... — vágott közbe gyorsan, elpirulva Marjorie — de miért éppen most jut eszébe?

— Mert legutóbb a klubban őlordsága, bár tökéletes udvariasan köszönt, valahogy furcsán nézett rám. No hiszen tudom, hogy mindenütt szczélyes különcnek ismerik, ez a furcsa nézés talán mit sem jelent. De viszont azt mondják, hogy a legendás nyugalma vulkánokat rejteget, hogy kegyetlen és könyörtelen. Nem magamat féltem!... csak magát, darling!

— Megint elragadja a fantáziája. Azt hiszem, őlordsága a szokottnál ist öbb whiskyt ivott s bizonyára keresztbe állt a szeme. Ez volt az a furcsa nézés. Ne gondoljunk rája, ne rontsuk el ezt a szép órát.

Ronald áthajolt a teásasztalkán és megcsókolta a keskeny,fehér kezet. Marjorie!... Marjoriet... édes, szőke, zöldszemü, rózsás, drága kis Marjorie!... mint egy gyönyörü ajándék bukkant az életébe, azóta nem ismerte az unalmat, az élet ürességét, örökös boldog várakozásban élt, a Marjorieval találkozás reményében.

Ha társaságban találkoztak, Ronald hajszálnyira se léphette át az átlagudvariasság határát, amellyel minden társaságbeli hölgynek adózott. Nehogy Marjorie férje, lord Treasbury, valamit megneszeljen. De két izben vigyázatlanok voltak. Egyszer Cowesban s egy csillagfényes este Cannesban... Itt, a külön e találkozások céljára bérelt kis lakásban biztonságban voltak. Lord Treasbury, Anglia egyik leggazdagabb főura, minden évben négy-öt hónapot töltött Londonban, ez az idő volt a szerelmesek Eldorádója. Aztán következtek a szokásos utazások. Ilyenkor Marjorie, aki legtöbbször nem tudta előre utjuk célját, sürgönyzött vagy kábelezett és Ronald, mindig utrakészen, sietett a megjelölt helyre, ahol Marjorie férjével hosszabb időt töltött.

De most még távol az utazási szezon. Most idevárta Marjoriet szerelmük fészkébe. A csipketeritős asztalon, a rózsaszinernyős lámpa fényében, tompán csillogott az antik, ezüst teáskanna, körülötte gyümölcsös tortaszeletek, vaj, méz, eperdsem, minden, amit Marjorie szeret, az ólomkristály vázában három nizzai virág, egy rózsa, egy szegfü, egy kamélia...

És Marjorie nem jött. Csak néhány sort küldött. Ronald idegesen tépte fel a boritékot.

— Nem tudok egyebet — irta Marjorie — minthogy Marseilleben hajóra szállunk. Ma este indulunk. Hova megyünk, sejtelmem sincs róla. Azt feleltek... meglepetés! Amint ez ujabb szeszély kialakulását tudni fogom, értesitem, darling.

Ronald keze a levéllel lehanyatlott. Tekintete ösztönösen az órára tévedt. Pontosan ilyenkor szokott becsengetni Marjorie a fészekbe... S most ki tudja, meddig nem fogja látni.

*

December volt. Ronald klubjában, szokott helyén, az ablak melletti bőrkarosszékbe süppedve kibámult az alkonyi ködbe mélyült londoni utcára Marjoriera gondolt. Hol lehet? Ilyen soká még nem volt távol. Majdnem öt hónapja! Néhány ceruzával, sebtiben lopva firkantott levelezőlap a kikötőkből, csak éppen életjel, ez volt minden. És most már régen semmi. Lord Treasbury a feleségét Japánba vitte. Ronald azóta nem kapott hirt Marjoriet vagy nagyon őrzik, vagy talán beteg... De nem!.. nem ir, mert kábelezni fog, megkábelezi érkezését.

Ronald gépiesen nyult az Evening Standard után. Szétnyitotta. Ujabb földrengés a japán szigetvilágban. A vastagbetüs cim alatt a részletek. Két kis szigetet elnyeltek a hullámok. A egyik lord Treasbury tulajdona volt. Öt hónapja ott lakott a feleségével. Pompás villát épittetett, parkiroztatta a szigetet, olyan volt, mint egy kis paradicsom. Most az egész kis paradicsomot elnyelte a tenger, összes lakóival.

— Mit szól ehhez a japán szörnyüséghez, Dear Friend? — hajolt át Ronaldhoz egyik klubtársa — ilyen ötlet!.. letelepedni egy földön, ahol a földrengés olyan mindennapi, mint nálunk a napsütés. Mi az ördögért ment éppen oda a halált keresni ez a szerencsétlen különc lord Treasbury!

— Nagy bolondság, csakugyan! — mormogta Ronald és felállt. — Good bye!

Alighogy elment, pár perc mulva hozta a klub portása a rémes hirt: Ronald urat elgázolta egy autobusz. Rögtön meghalt. Azt mondják, ugy elmerült gondolataiba, hogy szórakozottságában egyenest nekiszaladt.

Megsemmisitették az aradi református lelkészválasztást

Izgalmas jogi viták az oradeai egyházi biróság előtt — A biróság uj választás megtartását rendelte el

— Az Aradi Közlöny oradeai tudósitójától —

Szokatlanul nagy érdeklődés közepette kezdte meg a református egyházkerületi biróság az aradi református lelkészválasztás ellen benyujtott fellebbezés tárgyalását. Mint ismeretes, az elmult nyáron lefolyt választás eredményeképpen, hosszu és izgalmas küzdelem után, Nagy Zoltán került ki győztesen, mire Balajthy Jenő lelkész pártja megfellebbezte a választás eredményét. A fellebbezés folytán megindult a vizsgálat, amelynek folyamán az egyházkerület kiküldöttjei kétszer jártak Aradon, ahol a tanuknak egész sorát hallgatták ki mindkét párt részéről. Ilyen előzmények után tüzték ki ma reggelre a tárgyalást, amelyre sokan utaztak Oradeamárera. Az érdeklődő hivők száma meghaladta a hatvanat, mig az érdekeltek közül Nagy Zoltán jelent meg, ügyvédje, dr. Margócsy Géza chisineucrisi ügyvéd kiséretében.

A református fiunevelő intézetben kezdődött meg az ügy tárgyalása csütörtökön reggel kilenc órakor. A biróságnak két elnöke van, egyházi részről: Vaday Béla esperes, világi elnök: Telegdy József földbirtokos, a többi tag: Sarkady Sándor, Udvarhelyi József előadó, dr. Czeglédy Béla ügyész és még ketten. A tárgyalás megnyitása után dr. Margócsy Géza szólalt fel, aki Nagy Zoltán nevében érdekeltségi kifogást emelt a biróság ellen, ezenkivül illetékességi kifogást is jelentett be.

Elfogultsági kifogás

Az elsőben kijelentette, hogy az oradeai egyházi biróság közvetlen alárendeltje *Sulyok* István püspöknek, akit viszont rokonság füz a fellebbezést benyujtó Balajthy Jenő lelkészhez, igy kétségbevonható a biróság elfogulatlansága. Az illetékességi kifogás szerint pedig Arad a salontai egyházmegyéhez tartozik. A két kifogás bejelentése után a biróság tanácskozásra vonult vissza, majd közel egyórás tanácskozás után, feszült izgalom és érdeklődés közepette hirdette ki Vaday elnök a döntést, amely szerint *a biróság mindkét kifogást elutasitja és elrendeli az érdemleges tárgyalás megtartását.*

Tizenegy óra tájban kezdte meg *Udvarhelyi* József előadó a jegyzőkönyvek, valamint a fellebbezés ismertetését és a kiküldöttek jelentését az Aradon lefolytatott vizsgálat kérdésében. Az előadói jelentést déiben megszakitották, majd délután folytatták a tárgyalást.

A fellebbezés és a vizsgálat iratainak ismertetése után *Vaday* elnök felszólitja a feleket, nyilatkozzanak: kivánják-e a vizsgálat kiegészitését. Dr. *Korbély* Lajos oradeai ügyvéd az aradi fellebbezők nevében szólal fel és *kéri a bizonyitás kiegészitésének elrendelését, főként Szentiványi Elek dr. ismeretes ügyének kivizsgálását.* Kijelenti, hogy ezzel az üggyel kapcsolatban csunya misztifikáció történt, amely befolyásolta a választást. Kéri *Riscuta* aradi alezredes, térparancsnok, *Vasi* kapitány és *Bugariu* rendőrtisztviselő kihallgatását, azonkivül több aradi református világi személyiség és ujságiró meghallgatását. *Nagy* Zoltán képviseletében *Margócsy* Géza dr. ellenzi a bizonyitás kiegészitését és kijelenti, hogy *ez csak ujabb késedelmet jelentene az aradi református lelkészi állás betöltésében.* Abban az esetben azonban, ha a biróság mégis arra az álláspontra helyezkedne, hogy szükséges a bizonyitás kiegészitése, ugy kéri Nagy Zoltán tanuinak kihallgatását. Hosszas tanácskozás után az elnöklő esperes kihirdeti a döntést, amely szerint

a biróság mellőzi a bizonyitás kiegészitését, miután az ügy az eddigi vizsgálat nyomán, tisztán áll a biróság tagjai előtt

és ujabb vizsgálat sem változtathatja meg az eredményeket.

Ezután tartotta meg vádbeszédét Czeglédy Béla dr. ügyész, aki kijelenti felszólalásában, hogy választási kilengések történtek és a szenvedélyek urrá lettek a lelkeken. Nagy Zoltán megválasztását — mondotta — fellebbezés nélkül is meg kellene hivatalból semmisiteni, mert nem tartották be a szabályzatok által előirt egy órai záridőt a választásnál. Konkluzióképpen kéri a szabálytalanságok megállapitását, a választás megsemmisitését. Utána Margócsy Géza beszélt hosszasabban és kijelentette, hogy a választásnál Nagy Zoltán hivei szabályszerüen jártak el és kéri a választás jóváhagyását, valamint a beadott fellebbezés elutasitását.

A döntés

A biróság tagjai ezután tanácskozásra vonultak vissza, majd hosszas megbeszélés után, a jelenvoltak nagy érdeklődése és feszült izgalma közepette hirdette ki itéletét, amelyben

helyt ad a Balajthy-párt hivei fellebbezésének és az egyházi szabályzatok második cikkelyének 23-ik paragrafusa értelmében megsemmisiti az aradi református lelkészválasztást és uj választás megtartását rendeli el.

Berlin, vagy Moszkva

Az angol miniszterelnök aggodalommal tekint Lord Simon moszkvai látogatása elé — Melyik főváros lesz az angol külügyminiszter látogatásának sulypontja? —

Londonból jelentik: Tegnap három izben tartott minisztertanácsot az angol kormány, amelyen Simon angol külügyminiszter teljes részletességgel vázolta az európai helyzetet. A Daily Telegraph értesülése szerint a kormány többsége

a berlini látogatás mellett foglalt állást,

illetve arra az álláspontra helyezkedett, hogy a külügyminiszternek *Berlinbe, Moszkvába, Varsóba és Prágába kell ellátogatni. MacDonald* miniszterelnök azonban a megoldásnak azt a módját roppant aggályosnak tartotta és azon felfogásának adott kifejezést, hogy amennyiben a kormánytöbbség álláspontja érvényesül ugy az nagy mértékben csökkenti a berlini látogatás jelentőségét. Ebben az esetben az angol külügyminiszter berlini utja olybá tünne fel, mintha *utközben kiszált volna a német fővárosban is.* A moszkvai látogatás már csak azért is lenne rossz hatással, mert Németország semilyen megállapodást nem hajlandó kötni a Szovjetunioval és teljesen lehetetlenség lenne engedékenységre birni a németeket ebben a kérdésben. Ennek a helyzetnek megfelelően német körök nagy megelégedéssel kommentálják a diplomáciai helyzet fejlődését, viszont francia részről nagy csalódottság mutatkozik. Francia beavatott körök ugy tudják, hogy amennyiben Simon angol külügyminiszter látogatásának sulypontja Berlinre helyeződne, ugy

a Szovjetunio nyomban kettőzött nyomást gyakorolna Franciaországra a francia—orosz egyezmény megkötésére.

Simon angol külügyminiszter egyébként a francia fővárosba érkezett. Habár hivatalos helyen erősen hangsulyozzák, hogy az angol külügyminiszter látogatása teljesen magánjellegü, mert előadást tart az egyik intellektuel körben, mégis megállapitható, hogy

egész délután szakadatlanul tárgyalt a francia politikai élet befolyásos tényezőivel.

A délután folyamán elsőnek *Flandin* miniszterelnököt és Laval külügyminisztert látogatta meg, Simon angol külügyminiszter megbeszéléseinek homlokterében a küszöbön álló berlini látogatás áll. Ettől a megbeszéléstől függ ugyanis, hogy az angol miniszter milyen jelleggel veszi fel a tárgyalásokat a hivatalos német államférfiakkal. A kiszivárgott hirek szerint Simon külügyminiszter a keleti paktum kérdésében hajlandó lenne megelégedni azzal is, hogy

ennek a szerződésnek csak megnemtámadási jellege legyen

és hogy Németország nem vállal további kölcsönös garanciákat a külpolitikai kérdésekben. *Laval* francia külügyminiszter minden erejét latba veti, hogy az angol külügyminisztert rábirja a londoni megbeszélések során lefektetett egységes álláspont képviseletére.

Londonból jelentik: Schuschnigg kancellár hajóra szállás előtt a Daily Express munkatársának a következő interjut adta:

— A Habsburg-restauráció? — mondotta Schuschnigg kancellár a Daily Express munkatársának. Mint magánembernek meg van a külön véleményem a restaurációról, azonban, mint felelős államférfi, kénytelen vagyok tudomásul venni, hogy a restauráció ténye erős próbaköve lenne az európai békének és ezzel a felelősséggel nem terhelhetem Ausztriát.

Az olasz-abesszin konfliktus

Londonból jelentik: Az angol kormány egyre fokozottabb aggodalommal szemléli az olasz—abesszin konfliktus fejleményeit. Az angol sajtó megállapitja, hogy az eddigi tárgyalások csak a semlegességi zónára vonatkoztak, de a konfliktus lényege még napirendre sem került. A határkonfliktusok és a határok végleges megállapitására vonatkozólag még csak kisérlet sem történt.

A Reuter-iroda jelentése szerint minden remény megvan arra, hogy végre eredményes diplomáciai tárgyalások indulnak meg Olaszország és Abesszinia között. Anglia mindkét állam fővárosában közbenjár a békés megegyezés érdekében.

A német kormány átvette a rendőrségi végrehajtó hatalmat a Saar-vidéken

Itt emlitjük meg, hogy a német birodalmi kormány a Saar-vidék holnapi átvételével kapcsolatosan nyilatkozatot adott le, amelyből kitünik, hogy egyelőre csak a legfontosabb törvényeket léptetik életbe és a közigazgatás átszervezése csak fokozatosan fog megtörténni. A rendtörvényt, amely gátat igyekszik vetni az államellenes törekvéseknek, azonnali hatállyal érvénybe akarja léptetni a német kormány. Bécsben a nemzeti-szociálista diákok

a Saar-vidék átadását megelőző napon nagyarányu tüntetéseket rendeztek.

A délelőtt folyamán 220 diákot és 80 diáklányt tartóztattak le.

Saarbrückenből jelentik: KNOX, a népszövetség saar-vidéki kormánybiztosa csütörtökön hivatalosan átadta a rendőrségi végrehajtó hatalmat a német birodalmi kormány megbizottainak. Az utóbbi napokban már élénk tevékenység tapasztalható az egész Saar-vidéken. Saarbrückenben már teljesen felkészült a lakosság a pénteki ünnepélyes átadásra és a Saar-vidék felszabadulási ünnepének megtartására. Állandóan nagy tömeg tartózkodik az utcákon és várja az átadás részleteiről érkező hireket.

Március 2.

Iparos mükedvelők álarcos és jelmezbálja

„POKOL"

az Iparos-Otthonban.

A cernauti zsidó szintársulat visszavonhatatlanul utolsó két előadása **a városi szinházban** szombaton este pont 8 órakor: „Mitn Rebens Koech", vasárnap délelőtt 11 órakor: „Schikerte." **Helyárak: 30, 20 és 10 lei.** Jegyek pénteken délelőttől a városi szinház pénztáránál.

MAGYAR FORSYTEK

Irta: HUNYADY SÁNDOR

Egy fiatal hölgy ült az autobuszon. Elegáns, csinos, fiatal hölgy. Szürke szeme volt, szőke szempillája. Szolid kalapot, sötét kosztümöt, angolos cipőt viselt. Csak rá kellett nézni puha antilopkesztyűjére, ápolt arcbőrére, az ember egy szempillantás alatt látta, hogy ez a vonzó fiatal hölgy, nyilvánvalóan leány, a magyar polgárságnak abba a keskenyedő csikjába tartozik, amelyet még nem tett tönkre a válság fülokszérája.

Az „uriemberek" nyugodt könnyedségével ült helyén a sötétruhás leány. Az arca komoly volt, egy kicsit révedező, nem volt semmi rajta abból a vércsemohóságból és nyulfélelemből kevert feszültségből, ahogyan a szegények szokták maguk körül pislogni az örvényekkel teli életben.

De egyszerre csak fölragyogott ez a finom, komoly, szőke arc.

A ragyogás oka egy barna fiatalember volt, aki az autobusz közönségén keresztül udvarias türelmetlenséggel tolakodott a leány felé.

— Jónapot Marika!

— Jónapot Pista!

Kezet fogtak. Milyen szerencse. A lánnyal szemben éppen volt egy üres hely. A fiu leült.

Csinos volt ez a fiu is. Jól öltözött. Egészséges arcszinü. A kezében csatos aktatáskát tartott. Negyedhárom volt, biztosan a hivatalából ment haza ebédelni.

Ahogy figyeltem őket, a Forsyte Saga jutott eszembe, a nagy angol családi regény, amely oly árnyéktalanul foglalkozik a jómódu emberek lelki ügyeivel. Azt képzeltem, hogy ez a két optimista derüt sugárzó lény is olyanféle, mint a Galsworthy által rajzolt boldog ifjuság. Mögöttük is langyos, nagy lakások vannak, teli szőnyeggel és szelid olajfestménnyel, nehéz tölgyfatálaló az ebédlőben, amelyen csillog a családi ezüst. Ők is teli vannak sporttal, egészséggel, valami józan szerelem törvényes napsütésével. Nem is zavarja az életüket semmi homály, csak néha egy-egy hulláma valami könnyen tovasuhanó lelkiismereti válságnak, hiszen ez nem is baj, ez csak zamatot ad az ilyen forsytei léleknek, mint az angosztura az ürmösben.

A diskurzus is csupa finom dologról folyt közöttük. Szinház. Tenisz. Fedett teniszpályákat kellene épiteni. Masiéknál bál volt. Elemér esküvője áprilisban lesz Magdával. Vajjon milyen az idő a Quarnerón? Milyen pompás lenne leugrani néhány napra husvét tájékán Abbáziába.

Hallgattam őket, nézelődtem. És egyszerre csak megakadt a szemem a pad alatt a fiu harisnyáján, amelyből kilátszott egy darabka a cipő és a nadrág szára között.

Két féltenyérnyi nagy lyuk volt a harisnyán, a cipő sarka fölött. Két fájdalmas nagy lyuk, amelyen keresztül szinte belé lehetett látni a fiatalember életébe, akit kivül és felül, a kalapjáról, a kesztyüjéről, sikkesen megkötött nyakkendőjéről olyan forsytei árnyalatunak gondoltam az első pillanatokban.

Óh, jól ismerem a saját magam keserves ifjuságának ugyanoly gyakorlatából, hogy milyen módon állanak elő az ilyen lyukak? Az embernek valamelyik harisnyáján születik egy kis lyuk. Előbb az egyiken, aztán a másikon, aztán mindeniken. Az ember küszködik velük. Bestoppoltatja a lyukakat. Aztán elrongyosodik maga a stoppolás is. Az egész harisnya csupa rongy, csak a szára ép. Lehetetlen viselni és mégis viselni muszáj. Az ember sirva fakad reggel a szekrénye előtt, amikor válogat a sok megfoltozhatatlan kacat közt.

No, ezzel még lehet valamit csinálni. Egy napig tán még kitart. Holnapig meg csak történik valami. Holnapig, holnaputánig. Borjunyuzó pénteken meg talán szerez is az ember valahonnan egy féltucat fekete cérnaharisnyát.

Fogja az ember a strimflit, felhuzza. Ami nem egyszerü dolog, mert igen komplikált technika az ilyen beteg harisnyát fölvenni. A mód az, hogy az ember ne huzza fel egészen, hanem elől a hegyéből egy jó nagy darabot visszahajt a lábujjai alá. Nem valami örömteli ügy ez, de megvan az a haszna, hogy ilyenmódon az elrongyolódott sarok bekerül a talp alá és a cipőből nem látszik ki más, csak az egészséges szár. A becsület meg van mentve a világ szine előtt. Azaz meg lenne mentve, ha járás közben nem szakadna tovább a harisnya, ha nem engedne a nyulós cérnaszövet, hogy egy óra mulva már fölbukkanjon a mélyből és megjelenjen a félcipő sarka fölött a csupasz bőrfélhold, kihirdetve mindenki előtt az ember szégyenteljes nyomorát.

Az én autobuszbeli fiumról orditott, hogy nem hanyagságból van lyuk a harisnyáján. Hogy mily rendes, pedáns, fölfelé törekvő természet. Olyan igazi Forsyte fölül és belül, amilyen proletár alapokon állhat alól szegény.

A szőnyegekkel teli, kályhamelegtől langyos lakás helyébe egyszerre csak egészen más hátteret kellett mögéje gondolnom. A kint, a lealázó gondot, amilyent az ilyenfajta szegénység okoz annál az embernél, aki azt képzelheti, hogy még egy pehely is szégyen a kabátján.

Nagyon együttéreztem a fiuval. Fohászkodtam magamban, hogy legalább most ne jusson eszébe gondja, hogy folyjék tovább vidám beszélgetése, mint a méz. És valahogy, véletlenül keresztbe ne tegye a térdén a lábát, mert akkor nemcsak én, hanem a lány is meglátná azt az áruló lyukat, amely annál szörnyübb, minél inkább Abbáziáról, szinházról és bálokról beszél valaki.

Magamról tudom, hogy a fiatal férfi mennyire szégyelli szegénységét a nők előtt. Miért lásson belé ez a finom leány a vele szemben ülő, derülten kurizáló fiu sanyaru dolgaiba? Hiszen talán megriadna tőle, talán meg sem értené, hogy ilyesmi is van a világon.

De nem. Talán megértené. Talán sorsának testvérére találna benne.

Mert most a lány lábára néztem. És az ő cipője sarkánál is volt egy óvatos kis stoppolás, amelynek szélén már látszott egy parányi fehér pont. Mintha minden összekeverve: cérna, bőr, harisnya egyszerre sikoltana föl a mélységből:

— Még tartom magam, de már nem birom sokáig!

Halálba üldözött egy feltalálót a nemzetközi izzólámpa-kartell

Szökés közben agyonlőtték az öt évig égő villanykörte megalkotóját

Zürichből jelentik: Nem mindennapi érdekességü szabadalmi pert inditott a berni szövetségi kereskedelmi törvényszéknél néhány héttel ezelőtt egy H. nevü német emigráns. A per érdekes módon világit rá arra, hogy miképpen igyekeznek különböző nemzetközi kartellek anyagi érdekeiket és biztos piacaikat mindenáron megvédeni. Tiz évvel ezelőtt megalakult a nemzetközi izzólámpa-kartell. Az egyezmény egyik legfontosabb paragrafusa az volt, hogy a kartellben résztvevő vállalatok csak olyan izzólámpákat gyárthatnak, amelyek *legfeljebb 1200 órán át égnek.* A villanykörte-fogyasztás a gazdasági krizis idején. 1931-ben alaposan megcsappant és ezért a kartell ugy határozott, hogy a villanykörték élettartamát *1200 óráról 800 órára szállitja le.* Jóval ezelőtt, még 1926-ban egy német mérnök feltalált egy izzólámpát,

amely ötvenezer óráig, tehát több, mint öt évig ég.

Miután a hosszabb élettartamu égő nem került többe, mint a többi hasonló izzólámpa, a kartell kellemetlenül vette tudomásul, hogy *tizedrész annyi villanykörtére lesz szükség.*

A kartell harca a találmány ellen

A feltaláló német mérnök a találmányát benyujtotta a berlini és a svájci szabadalmi hivatalokhoz. Ugyanakkor tárgyalásokat kezdett a különböző tőkésekkel a szabadalom értékesitéséért, amiről a kartell vezetősége is tudomást szerzett.

Rövid időn belül megérkezett a berlini szabadalmi hivatal döntése, amely szerint *a találmányt nem szabadalmazták.* Ugyanakkor

a svájci szabadalmi hivatal szabadalmazta a találmányt.

A feltalálót nem kedvetlenitette el a berlini szabadalmi hivatal döntése és tovább folytatta a tárgyalásokat és össze is hozott egy konzorciumot.

A kartell akciójának hatása alatt azonban a konzorciumban résztvevő tőkések az üzlettől visszaléptek. Egy napon a kartell egyik megbizottja azt az ajánlatot tette a fiatal feltalálónak, hogy

hagyja abba a kisérleteket és a találmányt adja át a kartellnek,

annál is inkább, mert a kartellel ugy sem fog tudni versenyezni. A találmány átruházása esetén a fiatal feltalálót alkalmazzák az egyik kartellgyárban havi egyezer márka fizetéssel élete végéig.

A fiatal munkanélküli mérnök hosszas gondolkozás után kilátástalannak tartotta a kartellel való viaskodást és elfogadta a kartell ajánlatát, aláirta a találmány átruházására vonatkozó szerződést és *ugyanakkor megkapta az alkalmaztatásáról szóló levelet is.*

A kartell a havi ezermárkás fizetést pontosan folyósitotta és a páncélszekrényben gondosan őrizte az öt évig égő villanykörte eredeti modelljét és a vonatkozó iratokat, anélkül, hogy egyetlenegy darabot is gyártottak volna belőle.

A nemzeti-szociálista uralom első napjaiban bizottság szállt ki a vállalathoz és megállapitotta, hogy a vállalatnál az az állás, amelyet a feltaláló betölt, fölösleges és inditványozta a mérnök elbocsátását. A vállalat igazgatóságának felvilágositásai alapján a bizottság hajlandó volt a fiatal feltalálót meghagyni állásában egy más beosztásban, azonban a fizetését a bizottság *havi 400 márkára szállitotta le.*

A mérnök nem nyugodott bele a szerződésnek egyoldalu megváltoztatásába, amire a német kormány által a vállalathoz delegált vezető megfenyegette, hogy elbocsájtja.

Megállapitották, hogy a fiatal feltaláló sem tiszta árja, mert a nagyanyja izraelita vallásu volt.

A vizsgálat alapján a német munkaügyi biróság állásvesztésre itélte a fiatal feltalálót,

A fiatal feltaláló elhatározta, hogy kivándorol Németországból, azonban a hatóságok nem voltak hajlandók útlevelet adni. Erre elhatározta, hogy átszökik a német—svájci határon.

A feltaláló tragikus sorsa

Egy ködös hajnalon indult el egyik bajorországi határvároskából a svájci határ felé és már majdnem célhoz ért, amikor

eldördült a német határőrök sortüze és a fiatal feltaláló holtan terült el a svájci határtól néhány lépésnyire.

A drámai vég után néhány héttel a feltaláló bátyja — akit nagyanyja rendezetlen vallása miatt szintén állásvesztésre itéltek — valahogyan kiszökött Svájcba, magával vitte a tragikus módon elhunyt öccse találmányának leirását és a svájci szabadalmi hivatal patentirozásáról szóló iratokat és tárgyalásokat kezdett egy svájci konzorciummal a találmány értékesitésére és ezzel egyidejüleg kérte, hogy a patentjogot irják rá, mint törvényes örökösre. A kartell azonban a feltalálóval kötött szerződésre való hivatkozással kérte a svájci szövetségi kereskedelmi törvényszéktől, hogy *tiltsa meg az elhunyt feltaláló bátyjának a szabadalom kihasználását.*

Halálsugár, légivédelmi rakéta, világűr-repülőgép...

— Fantasztikus hiradások Matthews kisérleteiről és találmányairól —

Londonból jelentik: A Sunday Express hasábjain világszerte nagy feltünést keltő nyilatkozat jelent meg. *Etherton* ezredes, a legutóbbi Gaurizankar-expedició egyik vezetője beszámolt a nyilatkozatban barátjának, *Matthews* angol föltalálónak mühelytitkairól, amelyek valóban megérdemlik a világ közvéleményének érdeklődését. Elmondotta Etherton, hogy barátja, aki Délwalesben drótsövénnyel körülvett házban, a külvilágtól hermetikusan elzárva folytatta kisérletezéseit, az utóbbi időben nagyon eredményes munkát végzett.

Olyan sugarakat fedezett fel, amelyek ártalmatlanná teszik a betegségek kórokozóit.

Tökéletesitette azután a tengeralattjárók utáni kutatás rendszerét, amelyet ötven kilométeres körzetben máris teljes sikerrel alkalmaz. Még jelentősebb találmánya a haditechnika szempontjából a repülőtámadások elleni ujszerü védekezés a rakéták és drótháló segitségével. Matthews ezenkivül olyan repülőgépet konstruált, amely

másodpercenként 10 kilométeres sebesség kifejtésére képes

s ha számitásai beválnak, ugy a repülőgéppel el lehet jutni a holdba.

Elismeri Etherton ezredes, hogy mindez kissé fantasztikus, tapasztalatai alapján állithatja azonban, hogy Matthews sugaraj 18 méter távolságból végeztek patkányokkal és bizonyos távolságból megállásra kényszeritettek autókat. A föltaláló meggyőződése, hogy készüléke megfelelő elektromos töltéssel sokkal nagyobb teljesitményre is képes,

üzemképtelenné tud tenni robbanógázmotorokat és leszállásra kényszerit repülőgépeket.

Légitámadások ellen Matthews egészen ujszerü rakétákat készitett, amelyek 900 méter magasságig röpithetők és amelyekből a robbanás után finom drótháló ellátott ejtőernyőszerü készülékek hullanak alá és megvédik a várost a repülőtámadásokkal szemben.

Itt emlitjük meg, hogy Sikorsky Igor, a hires orosz repülőgéptervező, aki most amerikai állampolgár, a washingtoni légügyi bizottságnak adott szakértői véleményében kijelentette, hogy ma könnyen lehetne olyan óriásrepülőgépeket épiteni, amelyek segélyével

az európai hatalmak rombadönthetnék az összes amerikai nagyvárosokat.

A repülőgépeket óriási repülőgépanyahajók hozhatnák az amerikai partokra, ahol meteorok gyorsaságával szállnának fel a hajók fedélzetéről. Ha pedig folyékony hidrogént használnának üzemanyagul, akkor a repülőgépek egyenkint 10.000 kilogramm bombarakománnyal repülhetnének Amerikába közvetlenül Európából. E veszély elháritására az Egyesült-Államoknak,

Sikorsky szerint légi csatahajókat kell épiteniök.

Ezek az óceán felett ütköznének meg a támadó ellenséggel.

Frank Hawks, a hires amerikai repülő, kijelentette a bizottság előtt, hogy 48 óra alatt tudna Tokióból, vagy Sanghaiból New-York fölé repülni és ugyanazt megtehetnék a japánok, vagy oroszok is, ha Japán, vagy Oroszország lesz Amerika legközelebbi ellenfele.

Sokezer ifiu japán örömmel áldozná életét, hogy bombát dobhasson a new-yorki felhőkarcolókra.

Mérgesgáztámadásokkal egész Manhattan lakosságát néhány perc alatt kiirthatják.

A jiulvölgyi rém küldte a mérgezett csokoládét a Mailáth-gimnáziumba

Névtelen zsaroló levelek tömege — Hármas gyilkossággal fenyegettek meg egy vulcani fatermelőt

Jelentettük tegnap, hogy Alba-Iulián a Mailáth-főgimnáziumban az egyik diák, *Krausz* Károly megmérgezett csokoládét és cukrot kapott, amelyből társaivat együtt evett és csak a gondviselés és a gyorsan jött orvosi segély mentette meg őket.

Vulcani tudósitónk most részletes jelentést küldött a megdöbbentő szörnyüségről, amelyből kiderül, hogy már régóta fenyegeti a jiulvölgyi családokat egy minden emberi érzéséből kivetkőzött rém, aki

most megkezdte amerikai gangszterek mintájára fenyegetései beváltását.

Vulcani tudósitónk az esetről a következőket jelenti:

Esztendők óta amerikai stilü zsarolási kisérletet folytat egy eddig még ismeretlen egyén vagy társaság a jiulvölgyi Vulcanban. Lindbergh Bébi elrablására emlékeztető módon levelek érkeznek köztiszteletben álló egyénekhez, akiket záros határidőre szólitanak fel, hogy az általuk megjelölt helyekre bizonyos nagyobb összegeket helyezzenek el.

ellenkező esetben várhatják az általuk különböző formában bejelentett retorziókat.

Ezideig senki sem vette ezt a társaságot komolyan. Ma azonban már a rendőrség erélyes fellépésére van szükség.

Krausz Károly vulcani fatermelő, a római katholikus egyházközség köztiszteletben álló gondnoka ezelőtt körülbelül három héttel, már nem is tudni hányadizben, névtelen levelet kapott, melynek irója nem kevesebb, mint 50.000 lejnek az általa kijelölt helyre leendő letételét követelte. A levél irójának irása *azonos az esztendők óta irogató egyén irásával.* Bejelenti az anonim iró, hogy most érkezett haza s feltétlen szüksége van a megjelölt összegre, amelyet ha meg nem kap, cimzettnek *mindhárom fiát — kik közül Karcsi Franciaországban orvosnövendék, Lajos a fővárosban gyógyszerészhallgató, László pedig az alba-iulia-i Mailáth-liceum IV. osztályos növendéke — elteszi láb alól.*

Mint eddig is, a család most sem vette komolyan az anonim-levelek követelődzéseit, mert a Krausz-család, mely három gyermeket idegenben tanittat, nem is rendelkezik olyan vagyonnal, hogy ily levelek iróinak rendelkezésére álljon, eltekintve az ügy jogi részétől.

Most Krausz Károly sürgős értesitést kapott az alba-iulia-i Mailáth-liceum finevelő intézetének igazgatóságától, hogy gyermeke sulyosan megbetegedett. A fiucska, Krausz Laci, ugyanis e napon

Lupeniből, Petresc Simion álnév alatti feladótól csomagot kapott, melynek tartalma a megmérgezett csokóládé és cukorka volt.

Ebéd után a fiucska *Konka* Bubu vulcani és *Szedlacsek* Aninoasa bányatelepi iskolatársaival fogyasztottak a csomag tartalmából s igy mérgezésben megbetegedtek. Idejében alkalmazott gyomormosás után a fiuk jobban lettek.

A nem mindennapi bünügyben a petrosani-i szigurancahivatal a nyomozást bevezette.

A Muresbe ugrott egy életunt radnai urileány

Kimentették az öngyilkos-jelöltet, aki a halálba akart menekülni, mert összeveszett udvarlójával

Az Aradi Közlöny radnai tudósitója jelenti: Izgalmas esemény foglalkoztatja a lipovai és radnai uritársaságokat, amelyeknek egyik kedvelt tagja ma reggel öngyilkosságot kisérelt meg. Ma reggel nyolc és kilenc óra között *Zsidek* Stefi 18 éves radnai urileány, *Zsidek* János radnai bazárcikk-gyáros leánya láthatóan rossz hangulatban, kisirt szemmel távozott el otthonról. Szüleinek azt mondotta, hogy a templomba megy. A templom helyett azonban a gyógyszertár felé vette utját, ahol nagyobbmennyiségü aszpirint vásárolt. Az egyiket bevette, majd a lipovai hid felé ment tovább. Az urileány egy darabig itt sétált fel és alá, majd

hirtelen elhatározással a nyolc-tiz méter magas hidról a Muresba vetette magát.

Amikor a szerencsétlen urileány a a vizbe zuhant, *feltámadt benne az életösztön és segitségért kiáltott.* A járókelők a sikoltozásra lettek figyelmesek. Zsidek Stefinek szerencséje volt: *az összegombolt télikabát nem engedte elmerülni a hullámokban és a viz lassan a part felé sodorta.* A sikoltozásra figyelmes lett *Brassai* Gyula, *Nagy* Antal és *Judik* Imre lipovai fiatalemberek segitségére siettek. Nem kellett a vizbe ugorniok az öngyilkos-jelölt után, miután *a viz a parthoz sodorta, ahol az urileány egy kőben megkapaszkodott, amig a segitség megérkezett.* A fiatalemberek a partra vonszolták a hideg viztől valósággal meggémberedett leányt és egy erdőőr közeli házába vitték, ahol első segélyben részesitették.

Hamarosan értesitették az eseményről az urileány édesapját, aki megrémülten sietett a helyszinre. Kérdésére a leány elmondotta, hogy *udvarlójával, Bán Gyula postamesterrel összeveszett, azonkivül elkeseritette mostohaanyjának szerinte indokolatlan szigorusága és ezért határozta el magát tettére.* A leány ezután rámutatott a nyakán függő rózsafüzérre és kijelentette:

— *Látjátok, ez mentett meg a haláltól.*

A meggondolatlan urileányt hazaszállitották szülei lakására, ahol orvosi kezelés alá vették, nehogy a jeges fürdő komolyabb következményekkel járjon. A lipovai és radnai uritársaságokban pedig nagy érdeklődéssel tárgyalják az esetet, amelyet élénken kommentálnak.

CENTRAL

Ez a kislány eladó!

Shirley Temple, ma már mindenki kedvence

Gary Cooper Carol Lombard

CORSO

A szentpétervári bál

Straus Oskar világhirü operettje. (Bucsukeringő)

Camilla Horn, Ivan Petrovich, Halmay Tibor, Adele Sandrock.

URANIA

WORONZEFF HERCEG.

a Riviera kalandora

Brigitte Helm Albrecht Schoenhals

SELECT Premier

A szinházi mama.

Stilusos, ragyogó kiállitá u revuefilm.

Alice Brady, Maureen O'Sullivan. Phil ips Holmes.

HIREK

Numerus clausus capacitatis

*

A „numerus" szótól zeng az ország, nyilatkozatok, gyülések, előadások, cikkek születtek abból a néhány mondatból, amelyet Vaida Sándor, a nacionalista jelszavak uj, magacsinálta apostola dobott oly könnyedén a köztudatba, pártjának elnökségi ülésén. A párt visszautasitotta a volt kormányelnök elképzeléseit, józan, alaposan átgondolt indokolás keretében, de az elvetett szélből — mégis vihar támadt. Emberek, akiknek érvényesülését, gazdasági boldogulását a mai viszonyok, vagy esetleg más okok meggátolták, utolsó szalmaszálként ragadták meg a levegőberöpitett jelszavakat, fellelkesülve és boldogan adták tovább a harci kiáltást, mert most már volt kit és mit okolni. Ha az ügyvédnek nincs kliense, a tanitónak, hivatalnoknak nem jutott állás, az orvosnak paciens, a bankárnak üzletfél, az ok csak az lehet, hogy minden állást, minden megélhetési lehetőséget elvették és megették: a kisebbségek...

Mintha amerikai árverésnek lennénk szem- és fültanui, oly izgalommal folyik a licitálás. A numerusok licitje. Nehogy valaki lemaradjon a nagy versenyben. Numerus clausus, numerus nullus és most itt az uj jelszó: a numerus totus. A legjobb elképzelés szülőatyja rokona és legbensőbb párthive ugyanannak a Maniu Gyulának, aki a nemzeti parasztpárt vezetőségének emlékezetes ülésén a legélesebben fordult Vaida felvetett eszméje ellen, aki komoly és megfontolt érvekkel mutatta ki az uj harci fegyver veszedelmes voltát. Boila Zakarias, Maniu lapja: a Romania Noua szerkesztője találta fel a „numerus totus"-t, s — kissé zavarosan — igyekszik mindjárt megmagyarázni elgondolásának lényegét.

„Bezárhatunk iskolákat, műhelyeket, kitilthatjuk ezekből a Móricok ezreit, de ha türjük, hogy az ország hátán Blank Arisztid és társai élősködjenek, ugy nem csináltunk semmit. A román elemnek birtokolnia kell azokat a területeket, ahol sorsuk eldől és ahonnan a politikai és gazdasági irányitást kapjuk".

Igy mondja Boila Zakarias. Hogy czalatt egyszerüen vagyonkisajátitást, vagy mi mást gondol, annak elképzelését a jó fantáziáju olvasókra bizza. Akik belemagyarázhatják ebbe a tágitható gummiprogrammba mindazt, ami nekik éppen jólesik.

A sok „numerus" között azonban csak éppen egyfajta numerusról nem hallottunk. Arról, amely a legkézenfekvőbb lenne. Miért nem akad egy merész közéleti tényező, aki a levegőbe dobja a „numerus clausus capacitatis" fogalmát. Amelynek értelmében csak azok boldogulhassanak, akiket a tehetségük predesztinál erre. A jó munkás, a tehetséges hivatalnok, a szakképzett mérnök, orvos, vagy ügyvéd, akiket saját képességük és szorgalmuk juttat olyan pozicióba, amelyet megérdemelnek. Anélkül, hogy politikai, vagy egyéb protekciók ültetnék be őket megnemérdemelten előnyös állásokba. A tehetség és érdem numerus claususa sokkal szebb perspektivákat nyitnának az ország jövőjében, mint akármelyik másik numerus, amelynek alapelve igazságtalan jogfosztás és leoldó játék az emberi szabadsággal. Vezessék be minden téren a „numerus clausus capacitatis"-t, a vezérigazgatói iróasztaltól a munkáspadig s az orvosi rendelőtől a védői asztalig és akkor nem lesz szükség sem claususra, sem nullusra, sem totusra... Mert aki abban a harcban alulmarad, azon semmiféle numerus segiteni nem tud...

Mert a tehetségtelenség ellen — nincs orvosság...

Gondoskodjon magáról és családjáról! Vegyen egy szerencsés GOLDSCHMIDT-sorsjegyet és jövője biztositva lesz! 87

— **FELHŐS IDŐ. Déli szél. Felhősebb idő, sok helyen, főleg nyugaton eső. Az éjjeli hőmérséklet emelkedik, a nappali nem változik lényegesen.**

— **Masaryk 85 éves. Bucurestiből jelentik:** Március 7-én tölti be Masaryk, a csehszlovák köztársaság elnöke 85-ik születésnapját. Ebből az alkalomból nálunk is nagy ünnepségeket rendeznek. Bucurestiben az Atheneul Roman-ban lesz a diszünnepség, amelyen a kormány összes tagjai megjelennek és Titulescu külügyminiszter mond beszédet.

— **Meghosszabbitották a román—német kereskedelmi egyezményt. Bucurestiből jelentik:** A német—román kereskedelmi egyezményt, amely most járt le, a két kormány jegyzékváltással március 31-ig meghosszabbitotta.

— **Horia, Closca és Crisan emléke a parlamentben és szenátusban. Bucurestiből jelentik:** A képviselőház, valamint a szenátus ma délután ünnepi ülésen áldozott Horia, Closca és Crisan emlékének. A képviselőházban a kormány részéről Lapedatu kultuszminiszter, a szenátusban pedig Pop Valér igazságügyminiszter beszélt. Rajtuk kivül felszólaltak a törvényhozó házak elnökei, valamint a politikai pártok képviselői. Délelőtt a Domnita Balasa székesegyházban gyászistentiszteletet tartottak, amelyen a kormány tagjain, a törvényhozó házak elnökein kivül résztvettek még Balan erdélyi metropolita, Mihalache, Maniu, Madgearu, Lupu, Popovici, Trancu-Iasi és Valcovici volt miniszterek, valamint Bratianu György, Presan marsall stb.

— **Meghosszabbitják a parlamenti ülésszakot. Bucurestiből jelentik:** Tatarescu miniszterelnök a kormány tagjaival és a pártvezetőséggel egyetértve ugy határozott, hogy a parlamenti ülésszakot meghosszabbitja. Miután a költségvetéssel kapcsolatos uj törvényeket március 15-ig letárgyalni nem lehet, az ülésszakot visszavonhatatlanul április elsejéig meghosszabbitják. Juniusban pedig rendkivüli ülésszakot tart a törvényhozás két háza.

— **Manolescu-Strunga kereskedelmi tárgyalásai. Bucurestiből jelentik:** Manolescu-Strunga kereskedelmi miniszter ma kihallgatáson fogadta a lengyel, dán, olasz és holland követeket, akikkel az általuk képviselt négy állammal való kereskedelmi kapcsolatainkat tárgyalta meg.

Megtalálták Krőzus aranybányáját

Ankarából jelentik: A török gazdasági minisztérium kutatást inditott Krőzus hires aranybányáinak feltárására. Anatóliában már megtalálták az első bányát, a többit pedig Bozdagh közelében sejtik. Azzal a tervvel foglalkoznak, hogy az aranykutatást kaliforniai mintára teljesen szabaddá teszik.

— **Meghalt Anastasie Simu mütörténész. Bucurestiből jelentik:** Ma délelőtt meghalt Anastasie Simu, a hires fővárosi Simu-muzeum megalapitója. A kiváló mütörténészt külföldön is ismerték és a bécsi császári Teresianum akadémia is kitüntette. Muzeumát 1927-ben Simu az államnak adományozta.

— **Ezer láda okirat utnak indult Moszkvából. Bucurestiből jelentik:** A felsőbb hatóságok értesitést kaptak, hogy mintegy ezer láda román okiratot, amelyet annakidején az aranynyal együtt Moszkvába szállitottak, már vonatra rakták és utnak inditották Románia felé. Az értékes szállitmányt a határig a GPU tisztviselői kisérik. Az okmányok megérkezését a jövő hét elejére várják.

— **Szabadlábra helyezték a letartóztatott bucuresti-i hirlapirókat. Bucurestiből jelentik:** Az ilfovi törvényszék vádtanácsa ma foglalkozott a „Credinta" három, zsarolás miatt letartóztatott munkatársa: Sandu főszerkesztő, Lorenian kiadóhivatali igazgató és Banu szerkesztő ügyével. A vádlottak képviseletében Iunian, Solomonescu, Costachescu, Paraschivescu és Balceanu ügyvédek nyujtottak be memorandumot a birósághoz, amely több mint egyórás tanácskozás után elrendelte a vádlottak szabadlábrahelyezését.

— **Spiritiszta-gyilkosság.** A lengyelországi Stanislau város mellett egy földbirtokos 13 éves Adolf nevü fia revolverrel agyonlőtte 17 éves nővérét. A nyomozás a testvérgyilkossággal kapcsolatban érdekes dolgokat deritett ki. Megállapitották, hogy a 13 éves fiu egy spiritiszta társaság tagja volt és gyakran vett részt szeánszokon. Az volt a mániája, hogy nővére szellemével érintkezésbe kell jépnie és alvó testvérét egy éjszaka azért lőtte agyon, hogy később egy szeánszon a halott testvér szellemével érintkezhessék.

Pedáns anya

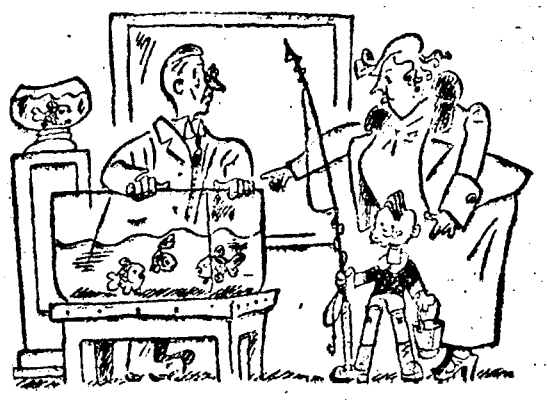

— Egy aranyhalat vennék a fiamnak. De természetesen azt ő maga fogja kihorgászni...

— **MÁRCIUS HETEDIKÉRE HALASZTOTTÁK AZ ARADI ÉS ARADMEGYEI IGAZSÁGÜGYI HIVATALNOKOK NYELVVIZSGÁJÁT. Ma rendelet érkezett az igazságügyminisztériumból az aradi törvényszékre a kisebbségi tisztviselők nyelvvizsgája kérdésében.** Mint ismeretes, egy előző rendelet március 1-ben határozta meg a vizsga napját, amely most halasztást szenved. Az ujabb miniszteri rendelet ugyanis a nyelvvizsgát március 7-re, csütörtökre halasztja.

— **Halálozások. Werner Izidor** beliui kereskedő 79 éves korában rövid szenvedés után elhunyt. Temetése e hó 26-án volt a beliui izraelita temetőben.

Róna Sándor Bandi nevü másféléves kisfia ma meghalt. Temetése holnap délután lesz.

— **Aradi és aradmegyei ügyvédek — a Kamara táblája.** Kilenc aradi és aradmegyei ügyvéd nevét akasztották ma ki az aradi ügyvédi kamara előtt levő táblára. A kilenc ügyvéd többéves tagdijhátralék miatt került a szégyentáblára és ez az aktus azt jelenti, hogy ha 15 napon belül nem egyenlitik ki hátralékukat, ugy törlik őket a Kamara tagjainak névsorából. A táblára került ügyvédek többsége — kisebbségi...

— **A munkanélküli szobrászokról** érdekes módon igyekszik gondoskodni a párisi városi hatóság. Ugyanis elhatározták, hogy az uccatáblák helyett reliefeket készittetnek. A tervet a tanács elfogadta és a munkanélküli szobrászok megkezdték az uccatáblák elkészitését. Háron ilyen uccatábla készült el már, a Rue Berlioz, a Rue Lafontaine és a Rue Bonaparte táblája. A müvészi izléssel kivitelezett reliefek óriási sikert arattak. A Rue Lafontaine dombormüve a nagy mesemondót ábrázolja a róka és a holló társaságában. Rue Berlioz jelzőtáblája ugyancsak müvészien sikerült. A szorász hangjegyfüzet fölé hajolva készitette el a zeneszerző portréját. A Rue Bonaparte tábláján Napoleon látható fiatal generális korában, fején babérkoszoruval. Egyelőre az előkelő uccák jelzőtábláit készitik el a szobrászművészek. A dombormüvek alján természetesen olvasható nagy betükkel szerepel az ucca neve.

— **Eltemették Moskovitz Mórt.** Nagy részvét közepette kisérték ma utolsó utjára Moskovitz Mór ismert aradi polgárt. A temetési szertartás délután fél 3 órakor vette kezdetét az aradi zsidó temető halottasházából és a végtisztességen az elhunytnak rokonain kivül számos barátja és tisztelője jelent meg. A szokásos szertartás után nyugalomra helyezték az elhunytat.

— **Egy asszony leugrott a kölni dóm erkélyéről.** Frankfurtból jelentik: A főszékesegyház erkélyéről tegnap délben, mikor a templom körül élénk volt a forgalom, leugrott egy asszony a dóm kertjébe és holtan terült el. Az öngyilkos nő személyazonosságát és tettének okát még nem sikerült kikutatni. Három hét alatt ez már a második ilyen öngyilkosság a dóm erkélyéről.

— **Aki friss és egészséges akar lenni** és el akarja kerülni, hogy kemény legyen a széke, emésztése meg legyen zavarva, folyton fájjon a feje és bőre tele legyen mindenféle pattanással, az igyék hetenként egyszer-kétszer reggelizés előtt egy pohár természetes **Ferenc József keserüvizet.**

— **Aradmegyei vendéglős és szőlőbirtokos harca.** Bohács János baratcai vendéglős ma feljelentést tett a radnai csendőrségen Kovács János községbeli szőlőbirtokos ellen életveszélyes fenyegetés czimén. A két férfi már hosszabb idő óta haragban él és egy legutóbb történt eset miatt Kovács puskával jelent meg a vendéglősnél, akit lelövéssel fenyegetett. A csendőrség bevezette a nyomozást.

— **Uj bizonyitást rendelt el a törvényszék három aradmegyei erdész bünügyében.** Az aradi törvényszék első szekciója mára tüzte ki az ítéletkihirdetést Vlaicu Demeter, Toma Mátyás és Bota Mihály soimosi erdészek ügyében, akiket azzal vádoltak, hogy 80.000 lei értékü faanyagot tulajdonitottak el az állami erdőből. A legutóbbi tárgyaláson az erdészek aktákkal igazolták, hogy mérnöki utasitások alapján adták ki a hiányzó famennyiséget. Mára tüzték ki az ítélethirdetést, azonban a törvényszék ma ugy döntött, hogy ujabb tanukihallgatásokat és szakértői vizsgálatot tart szükségesnek az ügy tisztázására. Szakértőkként Marinescu erdészeti vezérigazgatót és Piso János erdészeti tanácsost jelölte ki a biróság, majd a tárgyalást március 14-re halasztotta.

— **Ma az alanti gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot:**

JANKA: Bulevardul Regele Ferdinand
SZONDI: Str. Consistoriului.
WEISZ: Piata Avram Iancu

Pálmák és narancsfák közé utazhat, vagy a jéghegyes Eszakra és minden régi álmát beválthatja, mert: az Osztálysorsjáték uj főkollektora a WAGGONS-LITS=COOK Menetjegyiroda, Arad, Minorita-Palota, uj számokat hozott Aradra a március 15-iki sorsjátékra:

EZEKBOL KELL VÁLASZTANIA!

— **A világ legnagyobb zongorája.** Londonból jelentik: A világ legnagyobb zongoráját a londoni árumintavásáron mutatták be. Az óriáshangszer hossza 3.65 méter, sulya 1 tonna, leghosszabb hurja 3.30 méter, készitése 600 fontba került. Az óriási zongorát az angol Rádiótársaság vette meg, mely egyik studiójában fogja használni. A vásáron egy külföldi cég 25 millió borotvapengét, egy indiai fejedelem pedig 400 fontért arannyal boritott, drágakövekkel kirakott hajkefét rendelt.

— **Laboda Margit zsarolási bünpöre az aradi törvényszék előtt.** Az aradi törvényszék mára tüzte ki Laboda Margit, Fisan János volt aradi polgármesteri titkár és bátyjának, Fisan Fülöpnek bünügyét. Az ügy még 1930-ban indult, amikor Laboda Margit számos aradi kereskedőt és vállalkozót zsarolt meg, azzal a kifogással, hogy tudomása szerint bünügyi eljárás indult meg cégük ellen és összeköttetései révén el tudja tussoltatni az ügyet. Ilymódon majdnem százezer lei szedett össze — a vádirat szerint — mig azután az egyik helyen tettenérték. Az aradi törvényszék Laboda Margitot hathavi börtönre itélte, Fisanékat ellenben felmentette. Fellebbezés folytán a Tábla elé került az ügy, amely megsemmisitette az aradi törvényszék itéletét és utasitotta a törvényszéket, tárgyalja ujból a bünpört. Azóta több tárgyalást tüztek ki, amelyet azonban egyik-másik vádlott távolléte miatt nem tarthattak meg. Ma Laboda Margit megjelent, Fisanék ellenben nem, mire a biróság elővezetési parancsot adott ki a volt polgármesteri titkár és bátyja ellen, a tárgyalást pedig március 28-ra halasztotta.

— **A Svábhegyi szanatórium** (Budapest) **kivizsgálja** a székrekedés okait. Diétás eljárásokkal (Bircher—Benner-féle Rohkost), ivókurákkal, subaqual bélfürdővel, kézi és gépi massage-val gyógyitja azokat.

— **Izgatás vádja alól felmentettek egy költőt.** Clujról jelentik: Érdekes sajtópert tárgyalt a cluji itélőtábla. A per vádlottja Keleti Sándor volt, akit egy vers miatt helyezett vád alá az ügyészség. Keleti Sándor egy rövidéletü folyóiratban — a melynek mindössze egy száma jelent meg — pacifista tendenciáju verset irt. A versben költői formák között az imperialista háborut itélte el. A vers felkeltette az ügyészség figyelmét és Keleti Sándor ellen államellenes izgatás miatt megindult az eljárás. Az ügy két fórumon a törvényszéken és a Táblán felmentéssel végződött és az ügyész fellebbezése miatt feljutott a Semmitőszékhez. A Semmitőszék nem hozott itéletet, mivel az előző itéletekből nem tünt ki, hogy az ügyészség tulajdonképpen melyik részét, vagy részeit inkriminálta a versnek. Visszaküldték az ügyet a cluji Táblának letárgyalásra és a vád pontos megállapitása végett. A Tábla a védőbeszéd után ismét felmentő itéletet hozott. Az itéletet Ilea ügyész megfellebbezte.

— **A törvény által előirt számlakönyvek** azonnal készülnek a Reisman-nyomdában, Strada Closca 15. Telefon 202.

— **A Munkanélkülieket Segélyző Hivatal** köszönettel nyugtázza a mai napon befizetett következő adományokat: Lusztig és Berger 500, Szénássy I. 500, Bánáti Bankegyesület Rt. 1500, Hegedüs és Goldmann 300, Hegedüs Gyula 300, Meisl és Adler 150, Altmann Ede 100, Strasser Ignác 100 lei.

Fizessen elő az „Aradi Közlöny"-re!

Egy évre	*Lej*	*840.—*
Félévre	*„*	*420.—*
Negyedévre	*„*	*210.—*
Egy hóra	*„*	*70.—*

Külföldre havonta 50.— lejjel több.

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda Bul. Regele Ferdinand 4. Telefon: 151.

Fiókkiadóhivatal Bul. Regina Maria 18.

SZINHÁZ — MŰVÉSZET

Cieplinszky, a magyar Operaház volt balettmestere felpofozta Serge Lifart, a világhirü orosz táncost

Varsóból jelentik: Az itteni operaházban tegnap nagy botrány történt, amelynek diplomáciai utójátéka volt. Serge Lifar, a párisi Nagy Opera hires orosz balettmestere vendégszerepel most a varsói operaházban, aki a francia főváros legünnepeltebb táncosa, Lifar próbaközben többször becsmérlően nyilatkozott a varsói balettkarról, amit a lengyel táncosok felháborodással utasitottak vissza és fokozódott felháborodásuk, amikor tegnap egy interviu jelent meg az egyik lapban Lifarral, aki a beszélgetés közben megismételte kicsinylő véleményét és a vezetőséget okozta a „züllött viszonyokért."

Cieplinszky János, a varsói operaház balettmestere, akit vendégszereplései révén a külföldön, igy Budapesten is jól ismernek, — a budapesti Operaházban legutóbb is hosszabb ideig müködött, — a tegnapi próbán felment a szinpadra, Lifar elé állott és ingerült hangon megkérdezte tőle, hogy hiteles-e a varsói lapban megjelent nyilatkozata, mire a francia balettmester igenlően válaszolt.

— Fenntartja hát a sértő nyilatkozatát? — kérdezte Cieplinszky.

Amikor Lifar ismét igennel válaszolt,

a lengyel balettmester ráugrott francia kollégájára és többször arculütötte.

A próba abbamaradt. Lifar elsietett az operaházból, egyenesen Laroche varsói nagykövethez, ott jelentést tett az inzultusról és elégtételt kért. A nagykövettől Lifar Beck lengyel külügyminiszterhez ment és nála is panaszt emelt Cieplinszky ellen, azzal, hogy, ha nem kap elégtételt, az esti előadáson nem fog fellépni.

Beck külügyminiszter azonnal érintkezésbe lépett az operaház igazgatóságával, amely erre azonnali hatállyal elbocsátotta a szinház kötelékéből Cieplinszky János balettmestert.

Nem nyitják meg többé a newyorki Metropolitant

A newyorki Metropolitan Opera House felügyelő-választmányának legutóbbi ülésén, amely a minap folyt le, szomoru, de nem meglepő bejelentés történt: a választmány elnöke megállapitotta, hogy a veszteségek miatt, amelyek az utóbbi évadban is érték a hires amerikai operaházat, a Metropolitan a jövő télen már nem nyitja meg kapuit.

Az Operaház válsága harmadéve kezdődött: az 1932—33-as évadnak *háromszázötvenezer dollár volt a deficitje.* Akkor nagy akciót inditottak a szinház milliomos bérlői és hüséges közönsége körében és sikerült is a Metropolitan számára háromszázezer dollárt összegyüjteni. De amikor a tavalyi ugyancsak deficites szezon után megismételték ezt az akciót: olyan kudarc lett a vége, hogy nem merték nyilvánosságra hozni a gyüjtés eredményét.

Az idei veszteségek részben való fedezésére a választmány ismét csak egy ilyen „szanálási tervet" dolgozott ki, amelynek éppen ugy nem lenne sikere, mint a tavalyinak és igy nincs más megoldás, mint *a Metropolitan Opera House bezdrása.*

„Én és a kisöcsém"

(Szilágyi—Eisemann operettjének bemutatója az aradi szinházban.)

Az a valóban szépszámu közönség, amely ma este megtöltötte az aradi szinházat, már az első pillanatban érezte, hogy nem mindennapi siker tanuja. A siker-hangulat valahogy szerteáradt a nézőtéren és ez — a szinház elismerésül szolgáljon — nemcsak az érdekes és perdülő cselekményü, szellemes párbeszédekre felépitett darabnak, a melódiadus, de mégis jazzes, pattogó ritmusu zenének tudható be, hanem nagymértékben az együttes munkájának, amely mindent elkövetett, hogy ezt a Budapesten, Bársony Rózsival szériákat befutott darabot Aradon is a nagy siker operettjévé avassa.

A darabot mindenekelőtt Erényi Böske temperamentuma, szinjátszó-készsége, üdesége, bája lenditette. Kinek volt nagyobb sikere: Erényi Böskének, a gavallérnak, vagy Erényi Böskének, a vezérigazgató ur lányának? — ezt bizony nehéz lenne megállapitani. Külön kell megemlékeznünk vadonatuj férfiruháiról, amelyek az előadás külön eseményét jelentették. Székely Bálint méltó partnere volt. Férfias, határozott, humora finom, de különösen táncai tetszettek.

Mellettük *Dálnoky* Dudust kell megemlitenünk, aki a darab egyik legjobb szerepét játszotta. Sajnos, szerepéből keveset lehetett érteni, mert Dálnoky Dudus rekedt volt. Dálnoky Dudust valóban szereti a közönség, de a direkciónak ennek ellenére sem kellett volna azt az áldozatot elfogadnia tőle, hogy betegen játszon, annál is inkább, mert hiszen a társulatnak van olyan kedvelt, tehetséges és szimpatikus tagja, aki ezt a szerepet a gyengélkedő szubrett helyett eljátszhatta volna: *Fritsch* Boriska.

Mészáros Béla és ifj. *Szendrey* Mihály magánnyomozó társas-cége állandó derüben tartotta a nézőteret, *Csengery* Ica és *Hegyessy* Magda kis szerepeikben is kitünőek. *Szabó* Gyula sok érzéssel énekelte el a darab egyik slágerét, a „Mia bella szinyorina"-t. Utoljára, de nem utolsósorban emlékezünk meg *Felhő* Ervinről, akit ezuttal nemcsak mint komikust, de mint gondos, körültekintő rendezőt is megilleti a dicséret, annál is inkább, mert néhány nagyon szép, dekorativ szinpadról gondoskodott.

Nem lenne teljes a beszámoló, ha nem szólnánk az operett néhány slágeréről. Cimük: *„Egy kicsit démon legyen", „Mia bella szinyorina" „Könnyü azt mondani"* és *„Én és a kisöcsém".*

(—r.)

Uj füző-szalon!

Str. Goldis (Bancara-banképületben)

MARTINNÉ szakavatott vezetése mellett,

ahol speciális gyógyhaskötők és legmodernebb princessek, csipőszoritók és mindenes szakmába vágó dolgok készülnek.

Kérjük a n. é. hölgyközönség szives pártfogását.

MIRA-SZALON. 974

* **Nagy sikerrel mutatta be ma este az aradi szintársulat az az „Én és a kisöcsém"** cimü Szilágyi—Eisemann operettet. A sikerre való tekintettel a szinház igazgatósága az „Én és a kisöcsém" operettet pénteken, szombaton és vasárnap is müsoron tartja. A szombat esti előadás az üzletek késői zárórája miatt 10 órakor kezdődik. Vasárnap csak egy előadást tarthat a szinház, mert este román szintársulat játszik. A következő előadásokra a jegyek már válthatók a szinház pénztárában.

* **2531 ajtaja és 7593 kulcsa van a párisi Nagy Operának,** amely most ünnepli fennállásának 60-ik évfordulóját. A szinházat Charles Garnier épitette, akinek terve 170 pályadij között nyerte el az első helyet. Az épitész ezzel a müvével szerzett világhirt és nevét méltán emlegetik a közelmult legnagyobb épitészei között. Az épület technikai és müvészeti szempontból a világ legtökéletesebb szinházépülete. A tervpályázaton állitólag álnév alatt maga Eugénia császárné is résztvett. Az Operát diszes külsőségek között 1875. január 5-én nyitották meg.

Vasárnap d. e. 11 órakor nagy cionista-meeting

a Fehér Kereszt nagytermében. Előadók: dr. Rachel Klompus (Palestina) és dr. Nobel Sándor (Timişoara.)

SPORT KÖZLÖNY

Magyar, német vagy olasz atléták Japánban

Ez év őszén kerül sor az európai atléta-csapat japáni vendégszereplésére

Tokióból jelentik: A japán atlétika minden európai mértéket meghaladó óriási közönsége lehetővé teszi, hogy az egyébként elszigetelt japán atléták a fejlődéshez szükséges tengerentuli ellenfeleket biztositsák a maguk számára. Évenként más és más nemzetek válogatott atléta-csapatait hivják Japánba és igy jutott el az elmult években a francia, német, finn és legutóbb az amerikai atlétagárda Japánba.

A Magyar Atlétikai Szövetség egyik exponense már régebben levelezést folytat a japán szövetség egyik befolyásos tagjával, hogy felhivja figyelmét a magyar atléták esetleges meghivására. A magyar versenyzők teljesitményeire nem volt szükséges a japánok figyelmét külön felhivni, mert azokat a japánok a lapokból amugy is ismerik. Ennek a levelezésnek eredményeképpen érkezett meg a napokban Budapestre a japáni értesités, amely szerint a japán atlétikai szövetség legutóbbi ülésén elhatározták, hogy 1935. őszén feltétlenül meghivják Magyarország, Németország vagy Olaszország közül az egyik ország atléta-csapatát egy Japánban tartandó nagy atlétikai viadalra. A tárgyalásokat már a közeljövőben mind a három országgal felveszik.

A japán szövetség döntése természetesen még nem jelenti azt, hogy a magyar atléták ezévben kijutnak Japánba, de mindenesetre, ha a magyar atlétikai szövetség megfelelő diplomáciai ügyességgel foglalkozik a japán atlétikai turné kérdésével, ugy a tura könnyen megvalósulhat.

Nem játszhat bajnoki meccset Szigethy Böske

Az aradi Olimpia-PTT szabályszerü leigazolási kérelmet nyujtott be a szövetséghez, amelyben kérte, hogy Szigethy Böskét, az országszerte ismert jóképességü ineu-i futballista-hölgyet igazolják le részére. A szövetség az Olimpia-PTT kérését nem teljesitette és Szigethy Böske leigazolási kérelmét elutasitották.

A Biroul Federal mindenesetre meglepődhetett az Olimpia-PTT kérelmén, valószinüleg két-háromszor is elolvasták a „futballista" keresztnevét, amig végre megértették, hogy itt egy „hölgy-játékosról" van szó, aki komoly bajnoki küzdelemben kiván résztvenni. Azután eléggé komoly vita alakult ki, mert voltak olyan „szabadelvüek" is a Biroul Federal tagjai között, akik elképzelhetőnek tartották, hogy egy kecses női láb rugja a gólokat a futballkapuba. A futballtanács „szabadelvü" tagjai között bizonyára voltak papucs-férjek, akik bizony ugy gondolták, nem árt a nőknek, ha kissé összerugdossák őket. A többség azonban arra az álláspontra helyezkedett, hogy bajnoki mérkőzésre női-játékos nem igazolható le és igy a kérelmet — helyesen — elutasitották. Szigethy Böske igy tehát a jövőben is csak „barátságos" mérkőzéseken hódolhat kedvenc sportjának, a futballnak és csak ilyen meccseken mutathatja be — határozottan értékes — futballtalentumát.

O **Pénteken állitják össze az AMEFA csapatát.** Az AMEFA vasárnapi csapatát, amely az ILSA ellen mérkőzik, a pénteki tréning után állitja össze a vezetőség.

O **Tunea dr. vezeti az AMEFA—ILSA mérkőzést.** A vasárnap Aradon lebonyolitásra kerülő AMEFA—ILSA kupamérkőzés levezetésére a biróküldő bizattság Tunea Traian dr.-t, az Aradon jólismert birót delegálta.

O **Az Unirea-Tricolor kedden nagy tréninget tartott** Steinbach vezetése mellett, melyen az egyesület valamennyi számbajöhető játékosa résztvett. Seifert és Gavad kivételével. A csapat összeállitására csak pénteken kerül sor, ekkor hozzák ugyanis nyilvánosságra azt az együttest, amellyel a Gloria vasárnap Bucurestiben szembekerül.

O **Mentőakció az osztrák futballsport részére.** Az osztrák kormány a futballmérkőzések látványossági adóját 33 százalékról 10 százalékra szállitotta le és igy az osztrák egyesületek remélik, hogy megusszák a krizist.

O **Hrehuss játszik vasárnap a Ripensiában.** Hrehuss, a Ripensia kitünő fedezetjátékosa, aki tudvalevőleg Bucurestiben tartózkodik, szombaton visszaérkezik Timisoarára és vasárnap résztvesz csapatának a Chinezul elleni mérkőzésén.

O **Sakk csapatmérkőzés a SGA klubhelyiségében.** Március 3-ikán, vasárnap délután 3 órakor mérkőzik a Hakoah sakk-csapata az SGA sakk-csapatával. A bajnok Hakoah és az SGA sakkozói közötti összecsapás igen nagy érdeklődést kelt sportkörökben, miután az SGA sakk-gárdája nagy fejlődésen ment keresztül és a legutóbbi csapatbajnoki verseny során is 3:2 arányban győzte le a kitünő Hakoahot. A rendezőség vendégeket szivesen lát.

O **Sportegyesületi közgyülések.** Vasárnap két aradi első osztályu sportegylet tartja rendes évi közgyülését és pedig a Hakoah délelőtt 11 órakor a klubhelyiségében, a gai-i Juventus pedig délelőtt 10 órakor a Feinkuchen-féle vendéglőben.

O **Taris győzelme Ausztráliában.** Taris Jean, a kitünő francia uszórekorder, a napokban Melbourneban startolt és a 440 jardos gyorsuszásban 5 perc 10.2 mp.-es idővel győzött Herford előtt. Ugyanekkor bonyolitották le Ausztrália 100 jardos gyorsuszóbajnokságát, amelyet 55.2 mp.-el a japán Sakaganu nyert Kendall előtt.

GRAND HOTEL IMPERIAL
NAGYSZÁLLODA ◆ BUDAPEST.
Egy perc a Keleti pályaudvartól.
A magyar főváros legujabb szálloda-épülete. :: Minden modern komforttal. :: Elsőrangu családi ház.
520
ÉTTEREM
Legolcsóbb árak, hosszabb tartózkodásra különleges megállapodások, teljes vagy részleges pensioval is. Igazolt előfizetőknek 20% szobaár kedvezmény!

O **Olaszországban** a tenniszszövetség 1400 férfi és 500 női játékost állitott rangsorba. Ilyen terjedelmü ranglistát még nem igen készitettek.

O **Sandu Ion**, a második kiváló bucuresti-i ökölvivó, szintén Franciaországban versenyez. Második meccsét Wagramban a francia Fourrier ellen vivta és azt is megnyerte és pedig a negyedik menetben kiütéssel.

O **A beaulieui** nemzetközi tenniszverseny férfi egyes döntőjében a német Cramm 6:2, 6:4, 6:3 arányban győzött az olasz Palmieri ellen.

O **Ausztria a világ legjobb korcsolyázó nemzete.** Egy osztrák sportlap a gyors- és mükorcsolyázó világ- és Európa-bajnokságok alapján összeállitotta a korcsolyasport világranglistáját. A lap a nagy versenyek győzteseit és helyezettjeit pontozta. Az eredmény szerint a világ korcsolyázósportjának az élén Ausztria áll 51 ponttal, 2. Norvégia 39 ponttal, 3. Magyarország 24 ponttal. Magyarország jó helyezését mükorcsolyázói vivták ki.

A bigámia börtöne várja Fiermonte olasz bokszbajnokot

Váratlan meglepetés lady Astor szerelmének utójátékában

Rómából jelentik: Két asszony harcol, mint arról az Aradi Közlöny már beszámolt, Fiermonte olasz boxbajnok szerelméért, a törvényes feleség, akit faképnél hagyott gyermekeivel együtt és Mrs. Astor, a sokszoros milliomosnő, aki Amerikában ismerkedett meg a fiatal boxbajnokkal és keresztülvitte, hogy egy délamerikai állam házassági törvénye alapján felbontsák szerelmesének Nápolyban kötött első házasságát, megkapja az amerikai állampolgárságot és őt vehesse nőül. Fiermonte azután bőségesen gondoskodott Olaszországban hagyott első feleségéről és kisgyermekéről, de egyszer csak honvágy fogta el. Szerette volna viszontlátni cserbenhagyott feleségét és gyermekét, tehát megszökött Mrs. Astor mellől. A milliomosnő azonban utána utazott férjének s Fiermonte és Mrs. Astor most Rómában tartózkodik. A legelőkelőbb szállodában vettek lakást és ki is békültek.

A milliomosnő rávette a boxbajnokot, hogy maradjanak együtt és gondoskodjanak bőségesen az első feleségéről és a gyermekről, sőt azt is megengedte, hogy Fiermonte vele együt meglátogassa az asszonyt és a kisfiát. Idáig rendben ment volna a dolog, de közbeléptek a hatóságok. Már Génuában elvették Fiermonttól amerikai utlevelét, mert nem ismerik el amerikai állampolgárnak, minthogy nem kérte előzetesen az olasz állampolgári kötelékből való elbocsátását.

Az amerikai válást sem tartja jogérvényesnek az olasz törvény, tehát Fiermonte Olaszországban bigámista,

amiért több évi börtönbüntetés jár. Mrs. Astor minden vagyoni áldozatra hajlandó és rá is vette Fiermonte első feleségét, hogy egyezzék bele a válásba, de ez a boxbajnokon nem segit, mert megindult ellene a bünfenyitő eljárás.

Használt irógépek
Erika
kiárusitása alkalmi áron.
Császár
898 irógépszaküzlet
Str. Gen. Berthelot 8. Telefon: 393.

SGA (ATE) drukkerek álarcos és jelmezestélye március 2. a klubhelyiségben.

Beszélgetés a walesi herceg magyar rokonával,

az utolsó Rhédey-leánnyal

A walesi herceg dédanyja Rhédey Claudia grófnő volt

Budapestről jelentik: A pesti legenda finom pókhálószálaival már körülszövögeti a walesi herceg alakját. Sokan látták, de még többen szerették volna látni. A város dédelgette, kitárta előtte szivét, mintha csak érezte volna: nem idegen a Prince Charming.

Dehogy is idegen! Vérségi kapcsolat füzi Magyarországhoz. Anyai ágon

dédanyja magyar volt: Rhédey Claudina grófnő,

Sándor württembergi herceg tündérszép felesége. Igy talán nem is véletlen, hogy a walesi herceg, akinek ereiben magyar vér is folyik, annyira megszerette a magyar nótát, hogy *hajnalig mulatott cigányzene mellett.*

Ki ez a gyönyörü magyar grófkisasszony, Mary királyné nagyanyja, akinek révén a walesi herceg egy kicsit magyar is? Erről és az ezeréves Rhédey-család regényes életéről

beszélgettünk az utolsó Rhédey-leánnyal,

kisrhédei *Rhédey* Gabriellával, *Börtsök* Samunak, Erdély egyik legnevesebb festőjének, a bajamare-i festőiskola volt tanárának özvegyével, aki — mint a család leszármazási táblázatából kitünik —

negyedik unokatestvére Mary királynénak.

Budán, a csendesen épülő XI. Kerületben lakik két gyermekével a hatvanéves nagyasszony. Egyszerü, mosolygós arcu asszony *az utolsó Rhédey-lány,* akivel az ősrégi Rhédey-család egyenes ágon ki fog halni. A grófi ág már 1897-ben kihalt, gróf Rhédey Gáborral, aki keresztapja volt Rhédey Gabriellának. A Rhédey-család nemesi férfiága 1926-ban halt ki: ekkor hunyt el *Rhédey István, akit a leszármazási táblázat X. Istvánnak nevezett.*

Két angol herceg levele

Régi, elsárgult pecsétes iratok, leszármazási táblák, könyvek, fényképek hevernek előttünk:

egy czeréves magyar család élete irásban és képben.

De beszéljünk először a jelenről: tudja-e a walesi herceg, hogy Magyarországon vérségi rokonai élnek?

Csupa meleg fény Rhédey Gabriella szeme:

— Persze, hogy tudja a lelkem... Férjem, Börtsök Samu, 1931-ben halt meg: akkor

a gyászjelentést kiküldtük a walesi hercegnek

is. Néhány nap mulva választ kaptunk tőle, amelyben *őszinte és mély részvétét fejezte ki* férjem elhunyta alkalmából. A levél gépirásos volt, a herceg *sajátkezüleg irta alá.* Itt van a boriték, a walesi herceg cimerével, de bizony a levelet valahonnan a ládánk mélyéről kellene már előkeresni. Ezer és ezer családi okmány, ereklye között őrizzük a walesi herceg levelét is.

— Van egy másik nagyon érdekes levelünk is. Ezt Sándor cambridgei herceg, Mary királyné édes testvére — aki igy nekem szintén rokonom — sajátkezüleg irta. Itt van.

Négyoldalas angol levél. Az elején azt irja Mary királyné férfitestvére az utolsó Rhédey-lánynak: szomoruan értesült leveléből férje haláláról, *rokoni szivvel kivánja, hogy mihamarább találjon vigasztalást.*

— Felkeresték most a walesi herceget? — kérdezzük.

— Dehogy zavartam volna! Volt neki ugyis elég dolga, programja. Még azt se akartam, hogy ebben a mai világban az emberek megszóljanak, hogy kérkedni akarok a rokonsággal. Isten ments! *De olvastuk a tudósitások minden sorát,* amelyek a herceg budapesti tartózkodásáról szóltak. Annyit beszéltünk itthon, hogy milyen jól mulat a kedves herceg, mennyire tetszik neki a magyar nóta.

Mondtuk is egymásnak, hogy a vér mégse válik vizzé...

Közbeszól Rhédey Gabriellának első házasságából származó leánya: *Szalay* Lidia tanárnő:

— Mi azt is kiszámitottuk, hogy

a walesi herceg egy nyolcadrészben magyar.

— A herceg nem is tudta meg, hogy Budapesten élnek a rokonai?

— Addig beszélt nekem a leányom, meg a fiam, mig elhatároztam, hogy mégis életjelt adok magamról. Gyermekeimmel angol nyelven *üdvözlő iratot* küldtem a walesi hercegnek. Laci fiam, aki boldogult férjemtől örökölte a rajzolótehetséget, készitette el az üdvözlő irást.

— Milyen volt az?

— Diplomaszerü nagy ív, magyaros motivumokkal, szivből kiinduló virággal, rajta a walesi herceg és a Rhédey-család cimere.

— Mi volt a szövege?

Már olvassa is a nagyasszony:

„Királyi Fenség! Engedje meg, hogy mint a kisrhédei Rhédey-családnak utolsó sarja, akinek vére Fenséged ereiben is folyik szépséges ősanyja, Rhédey Claudia grófnő révén, — meleg istenhozzádot mondjak Királyi Fenségednek és kérjem: fogadja szeretetébe Magyarországot, azt az országot, amely ősanyja révén édesanyai szeretettel fogadja királyi Fenségedet".

— Mikor adták át az üdvözlőiratot?

— Fiam és leányom egy barátnőjével vasárnap délelőtt 11 órakor vitte a Dunapalotába. Azért csak vasárnap, szinte az utolsó pillanatban, mert még ezzel sem akartuk zavarni a herceget... *Marenchich* Ottó, a Dunapalota vezérigazgatója fogadta őket és az üdvözlőiratot azonnal felvitte a herceg lakosztályába. Pár perc mulva lejött a vezérigazgató ur és ezt mondta a gyerekeknek:

— Ő Királyi Fensége személyesen vette át

az üdvözlőiratot, azt mondotta, hogy magával viszi és *Londonból küldi meg válaszát.* Várjuk is nagy szeretettel és éppen ugy meg fogjuk őrizni, mint első levelét.

A Rhédey-család pohara

— Bizonyára olvasta a nagyasszony, hogy a walesi herceg ugy nyilatkozott: másodszor is meglátogatja Magyarországot.

— Persze, hogy olvastam és ha a herceg megint Budapestre jön, akkor

elküldöm neki a Rhédeyek családi poharát,

amely genrációról-generációra szállt és most az én birtokomban van.

Már hozza is a családi ereklyét: körülbelül 20 centiméter magas pohár, finom metszett üvegből, belevésve: *Nina,* egy Rhédey-lány neve...

A tolmács meghamisitotta a vádlottak vallomását

a marseillei merénylet ügyében történt kihallgatásnál

Rejtélyes látogató a terroristák cellájában, akiről kiderült, hogy belgrádi rendőrigazgató

Marseilléből jelentik: Oucup de Saint Paul vizsgálóbiró irodájában tegnap délután a marseillei merénylet ügyében a kihallgatások fél három órától félhat óráig tovább folytak. A délután folyamán Desbons ügyvéd Simonovicshoz, a belgrádi közbiztonsági hivatal vezetőjéhez intézett több kérdést. A védő mindenekelőtt tudni akarta, hogy

mi a lényege az Usztasa-szervezetnek,

amelyet a jugoszláv királyné ügyvédei terrorista szervezetnek tüntetnek fel. A vádlottak védőik utján tiltakoztak ez ellen az állitás ellen. A vádlottak szerint az Usztasa nemzeti szervezet, amely a néptömegek szabadságeszméjét fejezi ki. A szervezet semmiesetre sem tekinthető kimondottan terrorista jellegünek.

A fogvatartott terroristák ügyvédje egyébként közölte a vizsgálóbiróval, hogy az egyik vádlottjának, Pospischillnek a cellájában rejtélyes látogató jelent meg, aki közölte vele, hogy Jugoszláviában rezsimváltozás történt. Megigérte, hogy valamennyien szabadlábra kerülnek, ha mindent elmondanak, amit tudnak. Pospischil visszautasitotta az ismeretlen által tett ajánlatot és kijelentette, hogy amit tudott, azt már elmondotta a vizsgálóbirónak. A védő kérte a szigoru vizsgálat megindítását a rejtélyes látogatás ügyében.

A hatóságok a titokzatos látogató után kutatnak és közben kiderült, hogy a kihallgatásokon tolmács szerepét betöltő szerb diák elferditette a vádlottak vallomását. Az is kiderült, hogy nem azokat a kérdéseket tette fel, amelyeket a vizsgálóbiró feladott és a terroristák válaszait is tendenciózusan forditotta francia nyelvre.

Későbbi jelentés szerint hivatalosan megállapitották, hogy a titokzatos idegen, aki a marseillei merénylet tetteseinek cellájában megjelent, Simonovics belgrádi rendőrigazgató volt. A vádlottak ugyanis elmondották Bon védőjüknek, hogy a rendőrigazgató nagyon rábeszélte őket, hogy ragaszkodjanak kiadatásukhoz, mert Jugoszláviában most nem lesz bántódásuk.

ÚJSÁG

budapesti napilap

állandó ingyenes mellékletei:

minden pénteken rádiómellékiet teljes európai müsorral.

minden vasárnap mélynyomásu képes és szöveges melléklet.

Kérjen mutatványszámot:

UJSÁG kiadóhivatala

BUDAPEST 62, postafiók 282.

Előfizetés megrendelhető a

Löbl Hirlapirodában Arad.

Aradmegyei járásbiró és ügyvéd konfliktusa a biróság előtt

Egy fellebbezés következményei — Március 26-ikán lesz itélet

Egy aradmegyei járásbiró és ügyvéd közötti sulyos konfliktus foglalkoztatta ma az aradi törvényszék első szekciójának *Senciuc—Constantinescu*-tanácsát. *Andru* Silviu ineu-i járásbiró feljelentést tett dr. *Buptea* György ügyvéd ellen, aki fellebbezésében hivatalos hatalommal való visszaéléssel és az ellenfél ügyvédjével való összejátszással vádolta meg a járásbirót. A mai tárgyaláson Buptea dr. illetékességi kifogást emelt az aradi törvényszék előtt, azzal az indokolással, hogy ügyében az ügyvédi kamarának kell döntenie. A törvényszék elutasitotta a kifogást, majd Blanaru ügyész közölte, hogy átveszi a vád képviseletét. A vádlott ügyvéd ekkor uj terminust kért, hogy védőről gondoskodhasson, aminek a törvényszék helyt is adott és március 26-ikára halasztotta a tárgyalást.

Letartóztattak egy lipovai liliomtiprót és egy keritőt Timisoarán

A timisoarai ügyészségi fogházba ma szállitották át Lipováról *Vogel* Miklós 50 éves munkást és *Filip* János 28 éves soffőrt, akiknek lelkiismeretét sulyos bün terheli.

Lazaru György lipovai rendőrfőnök az elmult hét folyamán ugyanis felháborito bünügynek jött nyomára. A nyomozás ugyanis kideritette, hogy Vogel János M. Anna 12 éves lipovai leánykát egy fröccsért eladta Filip János autótaxi-soffőrnek, aki Arad és Lipova között teljesitett gazdája gépkocsiján szolgálatot.

Vogel január folyamán az uccán járkálva M. Annára, egy fejletlen 12 éves leánykára vetette szemét, azzal többször szóba elegyedett, cukorkával kinálta, ajánlatot tett neki és csak a megfelelő vevőt keresett uj árujára. A kislány, aki eleinte védekezett a kisérgető ellen, végül is csak megbarátkozott vele, de szüleinek a különös esetről nem szólt. M. Anna szülei sulyos anyagi helyzetben vannak és ezért kislányukat szolgálni adták dr. *Panek* ügyvédhez.

Vogel itt várt mindig a leánykára, majd január 18-án kicsalta magával a soffőr lakására, ahol azzal egyedül hagyta. A soffőr a fejletlen leánykán erőszakott követett el és azután 50 lejt adott neki és hazaküldte, de előbb megfenyegette, hogy ne merjen az esetről senkinek se szólni.

Azután a gyermeket még többször várta Vogel, de már nem sikerült a soffőr lakására elcsalni, mig azután 2 hét előtt ujra annyira a befolyása alá keritette, hogy megint kivihette a soffőrhöz. A leányka el is ment ujra, de amikor a soffőr lakásáról kijött, szülei ismerősei meglátták. A leányka félelmében nem vallotta be a történteket, de az orvosi vizsgálat, amely már a rendőrfőnök közbelépésére történt, tényleg igazolta a történteket.

A leányka ezután megszökött, de ujra megkerült. Az elvetemedett liliomtiprót és a keritőt pedig letartóztatták és behozák a timisoarai ügyészség fogházába.

Hol forditassa okmányait?

MITRA I. SÁNDOR-nál!

dipl. jegyző és vizsgázott törvényszéki jegyző, hivatásos FORDITÓ, forditásokat eszközöl felelősség mellett a következő nyelvekből: **Román, magyar, német, francia, angol, olasz, spanyol, orosz, latin, cseh, lengyel holland szerb, bolgár.**

Arad egyedüli többnyelvü forditó irodája. — Információs iroda. — Bejegyzett cég.

Arad, Bulev. Regele Ferdinand 5. **Csanádi Bank-palota. Másolásokat és levelezéseket vállal,** cégek részére jutányos dijazás mellett.

Szegényeknek, munkanélkülieknek kedvezményt nyujt.

HIVATAL: d. e. 9—1-ig, d. u. 3—7-ig.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Vizsgálatot vezetnek a rejtelmes adókérdőivek körül

Az Aradmegyével szomszédos egyik pénzügyigazgatóság területén is használták az eltiltott iveket — Több mint négyezer aradi adófizető nyujtotta be csütörtökig adóvallomását — A pénzügyi ellenőrök a helyszinen a kis cégeknek csupán a fennállását, vagy megszünését állapithatják meg — Bucuresti-i vezérfelügyelő ellenőrzi az adókivetést

Csütörtökön, e hó 28-án volt az adóvallomási ivek benyujtásának utolsó napja és mint az *Aradi Közlöny* munkatársa az aradi kivetési pénzügyigazgatóság vezetőjétől értesült, Aradváros területéről összesen 4069 vallomási ivet nyujtottak be. Ez a szám kerületek szerint a következőképpen oszlik meg: Az első adókerületben 1325 iv, a második adókerületben 2034 iv, a harmadikban 710 iv, amelyeket a vezető ellenőrök vettek át és a rendeltetésnek megfelelően csoportositották az iveket.

A fenti adózók közül az első kerületben körülbelül 520 kiskereskedő és kisiparos tartozik az alacsony (patenta-fixa) adókategóriákba és ezek közül mintegy 380 kis adófizetőnél jártak mostanig a pénzügyigazgatóság megbizottai. A második kerületben a patenta-fixa elá tartozó adózók száma 1150, akik közül 999-nél voltak az ellenőrök, a harmadik kerületben pedig 410 kisadózó közül 290-et kerestek fel már a kincstár emberei. A pénzügyigazgatóságon ugy informálták e sorok iróját, hogy *az adóellenőrök a kis cégeknél csupán azért jelennek meg, mert meg kell állapitaniok, hogy a cég fennáll-e még? Esetleg megszüntette-e működését, vagy a cégtulajdonos talán meghalt-e, nehogy ilyen esetben is ujból adót vessenek ki rá, amint a multban többször megtörtént.* Olyan esetek is előfordultak, hogy az adózó már évekkel ezelőtt beszüntette iparát, vagy elköltözött Aradról, de adóját évről-évre ujból megállapitották és azokon akarták azt behajtani, akik semmi vonatkozásban sincsenek az illetővel, csupán ugyanabban a helyiségben rendeztek be üzletet vagy műhelyt. *Az ilyen visszás helyzet elkerülése céljából volt szükség a helyszini szemlére,* amelyet a kivetési pénzügyigazgatóság megbizottai rövid idő mulva már befejeznek. Ezek a pénzügyi közegek tehát nem kutathatják a kiskereskedő és kisiparos üzleti adatait, mert működésük nem terjed ki az üzleti és ipari jövedelem megállapitására.

Mint ismeretes, a pénzügyminiszteriumnak tudomására jutott, hogy *egyes pénzügyigazgatóságok területén törvényes alap nélkül rejtelmes kérdőiveket nyomattak,* amelyeket az adózókkal töltettek ki és még a kereskedők és iparosok *üzleti titkaira vonatkozó kérdéseket is feltették. A miniszterium szigoruan eltiltotta eme rejtelmes kérdőivek használatát* és megbizta Goga *Dimitrescu* miniszteri vezérfelügyelőt, hogy Erdélyben és a Bánságban folytasson vizsgálatot és állapitsa meg: milyen pénzügyigazgatóságoknál készitettek ilyen tilalmas kérdőiveket. A vezérfelügyelő tegnap *Aradra is megérkezett és konstatálta, hogy itt egyetlen tilalmas kérdőív sem volt forgalomban.* Azt is megállapitotta, hogy az aradi kivetési pénzügyigazgatóságon a szabályoknak megfelelően végzik az adókivetéssel kapcsolatos teendőket. Aradmegye szomszédságában az egyik pénzügyigazgatóságon forgalomban voltak a fentemlitett kérdőivek.

Végül közöljük, hogy mostanig a kiskereskedők és kisiparosok adóosztályozására vonatkozó rendeleten kivül az egyenesadó-kivetésre uj rendelkezés nem érkezett, de az erről szóló részletes uj utasitást már nehezen várják az aradi pénzügyigazgatóságon, mert *az adókivetési tárgyalásoknak néhány nap mulva meg kell kezdődni.* Ujból közöljük, hogy a részvénytársaságok április végéig nyujthatják be vallomásukat.

Bankjegyszaporulat helyett — 106 millió lejjel csökkent a papirpénz-forgalom

Érdekes uj adatok a Nemzeti Bank ezévi első hivatalos jelentésében — Emelkedett az aranyfedezet

Mint emlékezetes, az utóbbi hetekben országszerte nagy izgalmat keltett az a félreértésen alapuló hiresztelés, hogy a Nemzeti Bank több milliárd lejjel akarja szaporitani a papirpénzt. Ennek a téves hirnek csattanós cáfolatául szolgál a Nemzeti Bank legujabb heti jelentése, amely az első az 1935-ik esztendőben. Mint Bucurestiből jelentik, a jegybank minden évben néhány hétre felfüggeszti heti jelentéseinek közlését, amig a közgyülés jóvá nem hagyja az évi mérleget. Ez az oka annak, hogy a Nemzeti Bank csak tegnap hozta nyilvánosságra az ez évben először készitett heti jelentését az intézet helyzetéről. Ebből megállapitható, hogy a bankjegyszaporulat helyett egy hét alatt — beleszámitva a bemutatóra szóló összes kötelezettségek közötti különbözetet is — *106 millió lejjel csökkent a bankjegy forgalom.* Ugyanis a legutóbbi jelentés szerint a papirpénz mennyisége 21 milliárd 677.6 millió lej, holott egy héttel azelőtt 21 milliárd 708.8 millió lej volt. A bemutatóra szóló kötelezettségek összege 29 milliárd 224 millió, mig egy héttel azelőtt 29 milliárd 299.6 millió lej volt. Az aranyálladék 10 milliárd 318 és fél millió lej, az előző héten pedig 10 milliárd 304 millió lej volt, amelyből belföldön 8 milliárd 677 millió lej, Franciaországban pedig egy milliárd 641.6 millió lej volt. A devizaálladék 91 millió lej volt a jelzett időben. Az állam tartozása 3 milliárd 655 millió lej. A konverziós károk megtéritése céljából adott kincstári bonok összege 4 milliárd 47 és fél millió lej, mig az előző héten csak 4 milliárd 32 millió lej volt. *Az aranyfedezet 35.31 százalékra emelkedett az előző heti 35.17 százalékkal szemben.* Másik bucurestii jelentés szerint az árubehozatalra forditandó deviza január 11. és 19. között 366 millió lejről 164 millió lejre csökkent, a kereskedelmi váltótárca összege 5 milliárd 960 millióról 5 milliárd 834 millió lejre szállt alá. Az állam és a Nemzeti Bank között lebonyolitott különböző ügyletek is hozzájárultak a bankjegy forgalom csökkentéséhez. Tudvalévőleg *Auboin* Roger pénzügyi szakértő legutóbbi nagyfeltünéstkeltő jelentésében birálatot gyakorolt a jegybank működése fölött és a Nemzeti Bank most erre is válaszol; eszerint az egész világon a jegykibocsájtó bankok fizetési eszközeinek szaporitása kizárólag a Nemzeti Bankok normális ügyletkötéseivel áll összefüggésben. Nálunk 1934-ben 300 millió lejjel csökkent a kihitelezési keret. A fenti adatokon kivül a jegybank ezévi első jelentése más fontosabb adatokat nem tartalmaz.

= **Változatlanul alacsonyak az ókirályságbeli borárak.** A földmüvelésügyi minisztérium legutóbbi jelentése szerint a hozzá beérkező adatokból megállapitotta, hogy az ókirályságban a hegyvidékeken a borárak változatlanul alacsonyak és még az első minőségü italok ára sem emelkedik.

= **Az autonom erdőüzem 170 millió lejt követel a hatóságoknak és közintézményeknek szállitott tüzifáért.** A Caps (Autonom Erdőüzem) tavaly ősz óta rendkivül sok tüzifát szállitott a különböző hatóságoknak és közintézményeknek. Az egész szállitási összeg 180 millió lej, amelyre az államkincstártól mostanig csak 12 millió lej részletfizetést kapott. A Caps most arra kéri a pénzügyminisztériumot: sürgősen fizesse ki a hátralékos, kb. 170 millió lejt, mert másképpen ő sem bir eleget tenni az állammal szemben fennálló haszonrészesedés (redevenca) fizetési kötelezettségének.

A gabona-kormánybiztosság a külföldön adja el a felemelt áron vásárolt tizennégyezer vagon buzáját

A Csehszlovákiába exportálandó ötezer vagon buza árát közvetlenül a Skoda-gyárnak fizetik ki

Bucurestiből jelentik az alábbi érdekes adatokat: A mult évi aratás óta működő gabonakormánybiztosság a buza árának magas szinvonalon tartása érdekében mostanig 14 ezer vagon buzát vásárolt a földbirtokosoktól és leginkább a kistermelőktől. Az átlagos vételár mázsánkint 130 lej, tehát vagononkint 43 ezer lej. A kormánybiztosság most szeretne néhány ezer vagon buzát a belföldön is áruba bocsájtani, de ilyen magas áron nem birja azt a magánosoknak eladni és ezért elhatározta, hogy *a 14 ezer vagon buza legnagyobb részét külföldön értékesiti.* Már pedig, mint emlékezetes, a buzakormánybiztosság *hónapokkal ezelőtt hivatalosan közölte, hogy az esetben, ha a belföldön magasra emelkedik a liszt és a kenyér ára, ugy az összevásárolt buza egy részét lecsökkent áron is áruba bocsájtja.*

Ehelyett most elhatározta, hogy Ausztriába négyezer vagont, Csehszlovákiába 4—5 ezer vagont, Svájcba kétezer vagont szállit, sőt állitólag Anglia és Magyarország is érdeklődik a romániai buza iránt. Ausztriával már igen előre haladt stádiumban vannak az eladásra vonatkozó tárgyalások és hir szerirt *kedvező áron, lejért fogja a kormánybiztosság eladni a buzát.* Az árról most csak annyi tudható, hogy nem lesz alacsonyabb a romániai piaci áraknál és Ausztria a szállitási költségeket is viselni fogja, sőt kilátás van az osztrák beviteli vámilleték visszatéritésére is. *Csehszlovákia már hónapokkal ezelőtt érdeklődött a romániai buza iránt, és most 4—5 ezer vagont fogunk exportálni, amelynek árát a cseh gabonamonopol hivatal közvetlenül a Skoda ágyugyárnak utalja át a nekünk szállitott hadseregfelszerelési cikkekért.* Mint hivatalosan közlik, ezt az export üzletet a gabonakormánybiztosság már véglegesen megkötötte. *Ajánlat érkezett még egy nagy zürichi gabonakereskedő cégtől is kétezer vagon, nagyon jó minőségü buza vételére.* A svájci cég arra is kötelezte magát, hogy a beviteli engedélyt ő szerzi meg.

Az Angol-Magyar Bank évi közgyülése

Az Angol-Magyar Bank ma tartotta 44-ik rendes évi közgyülését. A közzétett mérlegből kitünik, hogy az Angol-Magyar Bank a gazdasági élet széles területein végez igen fontos és eredményes munkát. Helyzetét és az iránta megnyilvánuló szilárd bizalmat egymagában is kétségtelenül jelzi betéteinek meglepően jelentékeny emelkedése s másrészt pedig azt, hogy váltótárcája szintén erősen megduzzadt, jeléül annak, hogy fokozottabb mértékben elégitette ki a felmerült hiteligényeket. Fontos körülmény, hogy már a nagy betétemelkedésre való tekintettel is megerősitette az intézet eddig is jelentékeny mobilitását, mert a betéteket az azonnal esedékes követelések és a váltótárca összegével szembeállitva, a mobilitás mértéke az 1933. évi 78.9 százalékkal szemben 82.9 százalékra emelkedett. Az eredményszámla a különböző üzletágak növekedésének és jövedelmezőségének gyarapodásáról számol be és ehhez képest nagyobbmérvü tartalékolás mellett is több a tiszta nyereség, mint az előző évben volt. A kedvező eredmény ellenére sem fizet a bank osztalékot, mert a nagyobb részvényesekkel egyetértőleg az intézet belső erősitésére forditják a nyereséget, ami bizonyára értékes tényezője lesz a további szilárd fejlődésnek. A zárszámadás részletes adatait az alábbi közleményben ismertetjük:

Az Angol-Magyar Bank Rt. igazgatósága megállapitotta az 1934. üzletév mérlegét, mely az előző évről áthozott 243.618.11 P betudásával, a folyóüzletben eszközölt 538.000 P (tavaly 320.000 P) leirás, valamint a mérlegen belül keresztülvitt jelentékeny rendkivüli tartalékolások után 1 millió 292.425.64 pengő tiszta nyereséget tüntet fel (az előző évi 1,143.618. 11 P-vel szemben).

Az 1934-es esztendő mérlegének további pontos számadatait február 13-iki számunkban részletesen ismertettük A mérleg adataiból megállapitható, hogy a betevők számának növekedése és a betétek összegének emelkedése kifejezésre juttatja azt a hatalmas bizalmat, amely a közönség igen széles körében nyilvánult meg a bank irányában.

Nagy arany-hossz Londonban

Londonból jelentik: Az arany ára 144 shilling 1 pennys nivójával uj csucspontot ért el. Ez az árnivó a tegnapi árral szemben 1.5 shillinges emelkedést jelent. Az amerikai árakkal szemben 1 shilling 1 pennys, a francia árakkal szemben 7 pennys az emelkedés. A londoni piacra dobott 150.000 fontnyi aranyat idegenek vásárolták meg. Ez az aranymennyiség ismeretlen külföldiek kezébe került. A piacon igen élénk forgalom uralkodik, a közönség tömegesen dobja piacra a dugaranyat. Az arany árának emelkedésével kapcsolatosan érdekes következtetéseket vonnak le és a tünetnek nagy fontosságot tulajdonitanak. Az áremelkedés az alsóházban élénk vitára adott alkalmat.

= **Nagymérvü liszthamisitást fedeztek fel Galatiban.** Mint Galatiból jelentik, az egészségügyi szolgálat sok hamis liszt forgalombahozatalát fedezte fel és azt is megállapitotta, hogy a buzalisztet árpalisztel keverik, amelyet jó buzalisztgyanánt adnak el. A főorvosi hivatal megkeresése alapján a királyi ügyészség több helyen 1500 zsák hamisitott és kevert lisztet foglalt le, amelyeknek egyrészét vegyvizsgálat alá veti s amig annak eredménye nem ismeretes, addig az egész lisztmennyiséget zár alatt tartják.

= *UJ RENDSZABALYOK A TITKOS DEVIZA ÜZLETEK ELLEN. Bucurestiből jelentik, hogy a Banca Nationala értekezletet hivott össze a mindjobban elharapodzó fekete devizaüzletek megakadályozására. Az ülésen Evian államtitkár elnökölt, de megjelent a külkereskedelmi hivatal igazgatója és a pénzügyminiszterium megbizottja is. Elhatározták, hogy a Nemzeti Bank uj rendszabályokat vezet be, amellyel hosszabb időre lehetetlenné teszi a fekete devizákkal való üzletkötést. A tilos üzletek megszüntetésére irányuló tervek részleteiről semmi sem szivárgott ki a bizottsági ülésből.*

HAPAG-utazások

a legkedveltebbek.

Hapag Középtengeri utazás 1935

Kényelmes és mégis olcsó.

Nagy keleti utazás
Venécia-Genova, márc. 11.—ápr. 3. 450 RM-tól

Második keleti utazás
Genova-Venécia, ápr. 4.—22. 360 RM-tól

Görög-, törökországi és fekete-tengeri utazás
Venécia-Genova, ápr. 23.—máj. 12. 375 RM-tól

Utazás a középtenger nyugati vidékeire
Genova-Hamburg, máj. 14.—jun. 2. 385 RM-tól

Elszállásolás, ellátás, kirándulások, szórakozások mind elsőrendü kivitelben.

A „Millwaukee" motoros hajó a szórakozás és kényelem palotája.

Jelentkezés, információ, prospektus:

HAPAG **Hamburg-Amerika Linie S. A. R.**

képviseleténél: 461

Künstler Vizum- és Utazási-irodában

Arad, Bul. Reg. Maria 24. Telefon: 86.

Citroën feltámad

A munka ujjászervezése a Citroen-müveknél befejeződött. Néhány napon belül már piacra is kerülnek azok az autók, amelyeket az összeomlás óta elsőknek állitottak elő. Remélik, hogy március végére a Citroen-üzemek már meg is kezdik normális tevékenységüket. Az üzemet nagy lendülettel inditják meg és ezt bizonyitja az is, hogy az 1935-ös évre 40 ezer kocsi épitését tervezik. Valószinünek tartják, hogy a Citroen-müvek rövidesen — ugyanugy, mint az összeomlás előtt — 20 ezer munkást foglalkoztatnak. A financiális kérdések mindeddig nem nyertek végleges elintézést. Az az ötven millió frankos hitel ugyanis, amelyet a Citroen-müveknek a munkaprogram keresztülvitele érdekében rendelkezésére bocsátottak, csak három hónapra elegendő.

Ingyen utazás Japánba

A görög sajtó, amely a kisázsiai helyzetet élénk figyelemmel kiséri, hosszu cikkekben számol be a japánoknak Syriában és Libanonban kifejtett fokozott gazdasági propagandájáról. Az ottani kereskedőket és áruügynökségeket francia és arab nyelven irt brosurák ezreivel halmozzák el, amelyek mind a japán árucikkek érdekében fejtenek ki propagandát. A japán kereskedelmi kamarák szövetsége a közel jövőben a libánoni és syriai kereskedők és intellektuelek részére kirándulást rendez Japánba, amelyek költségeit a japán kormány fedezi. Ugyancsak a görög lapok jelentik, hogy Venizelos a közeljövőben egyéves japáni tanulmányutra indul.

= **Országszerte megkezdődik a mezőgazdasági központok szervezése.** Bucurestiből jelentik, hogy a földmüvelésügyi minisztériumban ülést tartott a mezőgazdaság feljavitása céljából kiküldött bizottság, amelynek elnöke Cicero Gorcin. A bizottság elhatározta, hogy az ország különböző vidékein mezőgazdasági központokat szervez, a melyeknek az a hivatásuk, hogy különösen a kisebb birtokosok helyzetét különböző támogatásokkal megjavitsa. Ezeket a központokat a már meglevő mezőgazdasági iskolák mellett szervezik meg. Az ülésen megállapitották, hogy a nagyobbszabásu mezőgazdasági offenzivára nincs elég fedezet, mert az e célra előirányzott 40 millió lejből 15 millió lejt már is elköltötték a constantai nagy export-vágóhid épitésére.

= *PÉNZÜGYI DIKTATURA KEZDŐDIK NÉMETORSZÁGBAN. Hivatalosan jelentik Berlinből, hogy Hitler kancellár arra kérte a pénzügyminisztert: feltétlenül, még kölcsön utján is teremtse elő az államvezetéshez szükséges uj pénzügyi eszközöket az általa kivánt keretek között. Beavatottak szerint Hitler pénzügyi téren is magához ragadja a hatalmat és ezzel Németországba bevezeti a pénzügyi diktaturát. A hirt gazdasági körökben mint szenzációs ujitást tárgyalják.*

= **Elsimultak az ellentétek a kereskedelmi miniszter és két nemzetközi nagy petroleumvállalat között.** Lapunk tegnapi számában közöltük, hogy az állam petroleumjövedelmének 3 évre történt elzálogositása miatt nézeteltérés támadt Manolescu-Strunga kereskedelmi miniszter és az Astra, valamint a Roman-American nagy petroleumvállalatok között. A kereskedelmi miniszter ugy nyilatkozott, hogy lemond, ha nem kap szabad kezet az ügy elintézésére. Ma azt jelentik Bucurestiből, hogy a miniszter és a két vállalat között létrejött a megegyezés. Manolescu-Strunga ugyanis megigérte, hogy az állam törvényben biztositja a petroleumvállalatoknak azt a követelését, hogy a haszonrészesedést fontsterlingben fizethessék, sőt az angol valuta árfolyamát is fixirozzák az emlitett törvényben, még ha a lej vagy a font leértékelése be is következne a 3 év alatt. Az egyezményt holnap aláirják és 2—3 nap mulva átutalják az angol áruhitelezőknek járó 400 ezer fontsterlinget.

= *NAGY HARC KEZDŐDÖTT A DOLLÁR ÉS AZ ANGOL FONT KÖZÖTT. Londonból jelentik: Az angol és amerikai pénzügyi körökben nagy izgalommal tárgyalják a két angolszász világhatalom valutája között most kitört harcot. Mindkét birodalom hivatalos fórumai beleavatkoznak a küzdelembe, és intervenciós intézkedésekkel védik valutájukat. Igen nagy mennyiségben ajánlottak fel eladásra dollárt, amely emiatt jelentékenyen esett a fonttal szemben és ez előnyösebb helyzetbe juttatta az amerikai exportőröket az angol kivitelt cégek mellett és az árukivitel ott emelkedett. Emiatt az angol exportőrök tőzsdemachinációkkal igyekeznek a fontsterling árfolyamát arra a nivóra csökkenteni, amelyen a legutóbbi jelentős emelkedés előtt volt. A harcba ma MacDonald miniszterelnök is beleavatkozott és hivatalosan tett nyilatkozatával sulyosan elitélte az egyre nagyobb méreteket öltő kalandos üzleti irányzatot.*

Rádió müsor

— Romániai időszámitás. —

PÉNTEK, MÁRCIUS 1.

Bucuresti. 13: Vizállás. Marcu-zenekar. A szünetben 13.45: Előadások hirei. Tőzsde. 14.15: Hirek. 14.40: Marcu-zenekar. 18: Rádiózenekar. 19: Hirek. 19.15: Mozart: F-dur szonáta két zongorán. 19.45: Előadás. 20.05: Lemezek. Strauss János: Amit a bécsi erdő mesél. Schubert—Berté: Három a kislány, egyveleg — Strauss—Grünfeld: Bécsi ünnepi est. Komzák: Bécs éjjel. Straus O.: A csokoládékatona, keringő. Varázskeringő, egyveleg. 20.50: Előadás. 21.10: A filharmonikusok hangversenye az Atheneulból. 23.25: Szórakoztató lemezek. — **Budapest I.** 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek 11.20: Időszerü apróságok. 11.45: Ifjusági közlemények. 13: Déli harangszó. 13.05: Radics Lajos és cigányzenekara muzsikál. 14.30: Hanglemezek 17.10: A rádió diákfélórája. Az első magyar könyvnyomtatók. Vass Margit dr. előadása. 18: II. Rákóczi Ferenc főhadiszállása. 18.35: Bartha István szalonzenekara. 19.40: Sportközlemények. 19.55: Megemlékezés a kormányzóválasztás tizenötödik évfordulóján. Herczeg Ferenc felolvasása. 20.30: Az Operaház előadásának közvetitése. „A milói vénusz". Opera 1 felvonásban, előjátékkal. Zenéjét szerezte Hubay Jenő. 22.45: Az Operaház előadásának közvetitése. „Csongor és Tünde". Táncjáték Vörösmarty Mihály drámai költeménye nyomán. Zenéjét szerezte Weiner Manó. 23.35: Bara Sándor és cigányzenekara muzsikál. — **Bécs.** 10: Hirek. 11.20: Islandi képek. 11.30: Nő és sport. 12.55: Időjárás. 13: Mozart: 35. szimfonia. 15: Patzak tenorista lemezei. 16.40: Kaufler Cézia zongorázik. Beethoven-müvek. 17.10: Osztrák katonazenekarok lemezei. 18.30: Vargha Gyula zongorázik. 20.30: Wiedemann bariton mesteremberekről szóló dalokat énekel. 24: Operaénekesek, mint operett- és filmcsillagok lemezeken. Utána: Jazz. **Belgrád.** 11.50: Rádiózenekar. 13: Fuvós katonazene. 17.30: Pinterovics Eugenia énekel. 21: Zágráb. Utána: Rádiózenekar. — **Berlin.** A Saar-vidék hazakerülésének napja bemondás szerint — **Königsberg.** A Saar-vidék hazatérésének napja. Bemondás szerint. **Kassa.** 14.35: Magyar hirek. 19: Magyar müsor 19.50: Magyar hirek. 20.30: Lehár: A pacsirta, egyveleg. 20.50: Németh N. vidám dalokat énekel a borról és pénzről. 22.10: Sarasate, cigánydalok. Wieniawski: Legenda. 22.25: Két népdal. — **Leipzig.** A Saar-vidék hazatérésének napja. Bemondás szerint. — **Milano.** 18.05: Közvetités a Szent Cecilia akadémiáról. 20.55: Lemezek. 21.45: Lemezek. 22: Szimfonikus hangverseny. Utána: Tánczene.

SZOMBAT, MÁRCIUS 2.

Bucuresti. 13: Vizállás. Lemezek. Flotow: Márta, nyitány. Samuels: Uj dalok. Sullivan: Mikádó, részletek. Csajkovszkij: Jazzegyveleg. Muszorgszkij: Gopak. Rimszki-Korszakov: Nemesek ünnepi felvonulása. 13.45: Előadások hirei, könnyü lemezek. 14.15: Hirek. 14.40: Könnyü lemezek. 14.15: Sibiceanu-zenekar. A szünetben 19: Hirek. 20: Farsangi est közvetitése Bécsből. 21.30: Üzenetek. 21.50: Gadiu Anna és a rádiózenekar hangversenye. 22.10: Szórakoztató zene. 23: Hirek. 23.30: Szórakoztató lemezek. — **Budapest I.** 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 11.20: Pulszky Amerikában. 13: Déli harangszó. 13.05: Ignáth Gyula magyar nótákat énekel zongorakisérettel. 14—15.20: A Budapesti Koncert Szalonzenekar. 17.10: Meseóra. 18: Lányok órája. 19: Közvetités az Ostende-kávéházból. Erős—Takács szalon- és jazz-zenekarának müsora. 20.05: Némethy Ella énekel zongorakisérettel. 20.45: Rádió — a rádióról. 21.05: Közvetités a szegedi Városi Szinházból. „A montmartrei ibolya". Operett 3 felvonásban. Zenéjét szerezte Kálmán Imre. Főszerepekben: Szücs László és Major Kató. Utána: Szegedi Farkas Jóska és cigányzenekara muzsikál. — **Bécs.** 13: Lemezek. 15: Beethoven: Az örömhöz (lemez). 17.15: A bécsi vasutasok dalegylete. 18.15: Népdalokat tanulunk. 18.40: Hanglemezkabaré. 20.20: Renard Rosita zongorázik. 21: Strauss József: Római farsang, 4 felvonásos opera. 1—2: Krall-jazz. — **Belgrád.** 11.50: Lemezek. 13: Rádiózenekar. 17: Aranicki-zenekar. 17.45: Lemezek. 21: Rádiózenekar. 22.15: Ljubljana. 23: Tarka zenés est. 23.30: Vendéglői zene. Utána: Tánclemezek. **Berlin.** 16.30: Heynicke: Az elvarázsolt kovácsmühely, mesejáték. 17: Szórakoztató és tánczene. 19.20: Zenés egybeállitás. 20: Rádiózenekar.

reklámélet

feljavitja az ön üzleti forgalmát
mert ötleteket ad, segit, informál

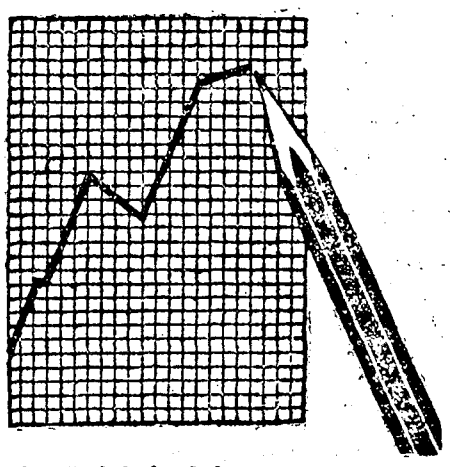

szerkeszti: balogh sándor

évi 530 lei előfizetésért díjtalanul megkapja: naményi—dr. herman—nádal „a reklám" cimü szakkönyvét, 300 oldal terjedelem, 60 mümelléklet, bolti ára 720 lei.

kiadóhivatal: budapest, bálvány ucca 12. szám

Figyelem!
Nem minden prezervativ.
„OLLA"
ne fogadjon el „Olla" helyett silány utánzatokat.
254

KÖNYVEK

Gyallay Domokos: „Vaskenyéren". A Franklin uj ifjusági könyvsorozatának kiemelkedő kötete Gyallay Domokos könyve, amely az ifjusági irodalomnak ugynevezett „klasszikusai" közé sorozható. A hazaszeretet és a munka regénye. Erdély hősi korába, Rákóczi szabadságharcát megelőző évekbe vezeti olvasóit és Torockó bányászainak életét varázsolja eléjük. Gyallay Domokos lelkesitő szép regénye, amelyet Szigeti Imre rajzai diszitenek, kedves könyve lesz a magyar ifjuságnak. Kitünő kiállitásban, diszes kötésben 120 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál: Cluj. Kérje az uj Franklin-könyvek jegyzékét.

Erich Kästner: „Május 35-ike". Május 35-én megszületett az uj Münchausen, a humor verhetetlen világbajnoka, hires-neves, világkörüli utazó, Konrad urfi szerető nagybátyja, s e napon csatlakozott kettőjükhöz Negro Kaballo, a gerinces görkorcsolyázók fajtájából. A kiváló német rajzoló: Walter Trier nagyon mulatságos képekkel kiséri a szöveget. A könyv a Franklin-Társulat uj ifjusági iratainak sorozatában jelent meg. Kitünő kiállitásban, diszes kötésben 90 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál: Cluj. Kérje az uj Franklin-könyvek jegyzékét.

Lapunkban hirdetett könyvek Sándor Ferencnél kaphatók 324

„Dubarry grófnő titkos emlékiratai". Dubarry asszony Pompadour márkiz mellett a legérdekesebb nőalakja a rokokó-korszaknak. Mint „halhatatlan" elődje, Madame de Pompadour, ő is csak metressze volt a „nagyon szeretett" előnévvel kitüntetett XV. Lajos francia királynak, a Napkirály unokájának. Nagy nő volt, uralkodói képességekről tett sokszor tanubizonyságot. Bár rikitó szerelmi élete elsősorban felemelkedésének történetéhez tartozik, Európa államférfiai, de uralkodói is nagyon jól tudták, hogy az irigyelt kegyencnő erotikus hatalmában tartja a „legkereszténybb" királyt. Ezért izgatók minden vonatkozásban Dubarry grófnő titkos emlékiratai. Az uj könyvszenzáció diszes vászonkötésben, fehér papiron, 314 lapon 144 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál: Cluj. Kérje az uj könyvek jegyzékét.

A szerkesztésért:
Dr. STAUBER JÁNOS
felel.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Egy apróhirdetés ára 10 szóig csupán 20 lei. Minden további :-: szó 2 lei. :-:

Az apróhirdetések előre fizetendők.

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

LEVELEZÉS.

„Kellemes órák"-nak levél van a kiadóban „Nagyiparos"-tól.

ALKALMAZÁS.

Megbizható, tiszta mindenest teljes ellátással és dijazással azonnalra felveszek. Jelentkezni kora délutáni órákban lehet Str. Mocioni 18., Et. I., Dr. Kerekes.

Jólfőző mindenes felvétetik. Strada Crisan 10., földszint, baloldal. 979

Mindenes főzőnő jó bizonyitványokkal felvétetik kéttagu családhoz, bejáróné mellé Volt Bohus-palota 3. kapu. III. 19.

LAKÁS.

Lépcsőházi bejáratu butorozott szoba fürdőszobával, esetleg teljes ellátással együtt kiadó. Bulev. Carol 81., I. emelet, bal., 4. ajtó. 838

MAJUS 1-re keresek 3 szobás, fürdőszobás modern lakást, melyből 1 szoba különbejárattal, lehetőleg központban. Cimeket a kiadóba kérek. 628

KIADÓ 2 szobás, konyhás lakás azonnalra. Str. Trandafir 5. 931

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Hálószobák, modern dió és bükk, továbbá afrikai körte ebédlők, szalongarnitura, szőnyegek, csillárok, eladók. — **Zálogtárgyakra** a legmagasabb kölcsönt 18%-al a timisoarai zálogházból. **Keresünk** modern ebédlőket. hálókat, uriszobát, ezüstöt, szőnyeget. Keresünk ügyes perzsacsomózó leányokat. „ARS" bizom. üzlet Arad, Str. Eminescu 30. (Ortutay-palota.) 980

Eladó 26 darab 180 kgr-os Ia mangolica koca. Vennék egy rudas sertésmérleget. Lebovits, Macea. 981

KEVESET használt Underwood irógépet megvételre keresek. Cimeket az Aradi Közlöny kiadójába kérek. 474

Pléh- és fahordók eladók. Cim az Aradi Közlöny kiadójában.

Briliáns köveket, antik modern ékszert, perzsaszőnyegeket, cassákat (minden nagyságban), irógépeket, festményeket, varrógépeket, ezüstöt keresek sürgősen készpénzért. **Eladó** modern gyönyörü ebédlő nagyon olcsón és egy rövid zongora 12.500 L-ert. **Zálogtárgyakra** a legmagasabb összegeket csak az általunk képviselt timisoarai zálogház folyósitja. Meghosszabbitásokat legolcsóbban vállalunk „COMISIO" biz. üzlet Bul. Reg. Maria 13. Dácia mellett. 4639

ÜZLETEK.

Füszerüzlet, berendezéssel, kétszobás lakással, más vállalkozás miatt, átadó.

INGATLAN.

ELADÓ olcsón a betegsegélyző során uj 4 szobás modern, parkettás villa, fürdőszoba, vezetékes, szép kert tel. Azonnal beköltözhető. Bővebbet: Pilcz füzőspecialistánál, Str. Eminescu 14. 977

HUNGARIA
Nagyszálloda
BUDAPEST,
a Dunaparton. Előkelo otthon! Polgári árak!
Táviratcim: „HUNGARIOTEL".